

Ainevaldkond Võõrkeeled

Ainevaldkond: Võõrkeeled	2
1 Inglise keel ainekava	15
1.1 Inglise keel gümnaasium	15
2 Saksa keel ainekava	27
2.1 Saksa keel gümnaasium	27
3 Soome keel ainekava	38
3.1 Soome keel 10. klass 1. kursus	38
3.2 Soome keel 10. klass 2. kursus	46
3.3 Soome keel 11. klass 3. kursus	54
3.4 Soome keel 11. klass 4. kursus	63
3.5 Soome keel 12. klass 5. kursus	72
3.6 Soome keel 6. kursus - valikkursus	80
3.7 Soome keel 7. kursus – valikkursus	89
3.8 Soome keel 8. kursus – valikkursus	99
3.9 Soome keel 9. kursus – valikkursus	110
4 Vene keel ainekava	119

Ainevaldkond: Võõrkeeled
1. Valdkonnapädevus
Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane: 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut; 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas; 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste; 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri; 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima; 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte; 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
2. Ainevaldkonna õppeained (loetelu)
Ainevaldkonda kuuluvad B1-keeleskustasemega võõrkeel, B2-keeleskusttasemega võõrkeel. B2-keeleskusttasemega võõrkeelena õpitakse inglise keelt. kokku 10 kursust B1-keeleskustasemega võõrkeel õpitakse saksa, vene, prantsuse või soome. kokku 9 kursust
3. Ainevaldkonna kirjeldus ja õppeainete kirjeldused
Võõrkeelte õppes lähtutakse Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selle sõsarväljaandes kirjeldatud keeleskustasemetest. Kõigi võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab arvestada õppija eripära, lubab erineva edasijõudmisega õpilastel seada endale jõukohaseid õpieesmärgi ning anda tagasisidet saavutatud kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist. Keeleõpe ei piirdu teatud keeleskustaseme saavutamise mingi hetkega. Tähtis on toetada õpilaste motivatsiooni, suunata neid oma oskusi arendama, pakkuda tuge enesekindluse arengule ning võimaldada neile keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis kõik loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasimineku tagab ainult järjepidevus. Võõrkeelte lõimimine teiste õppeainetega ning õppimist soodustava õppekeskkonna loomine toetavad suhtluspädevuse omandamise kõrval ka teiste üldpädevuste saavutamist. Õppijad arendavad oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla sallivad ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keelt ja kultuuri spetsiifikat. Võõrkeeleeõpe eeldab avatud ja paindlikku meetodilist käsitlust, et kohendada õpet õpilase vajaduste järgi. Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on: 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine; 2) õppija vastutus oma õppeprotsessi juhtimise ja õpitulemuste eest; 3) keeleõppes kasutatava materjali sisu autentsus ning vastavus õpilase vajadustele ja huvidele; 4) erinevate suhtluspädevuste arendavate õppemeetodite kasutamine; 5) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja mitmekeelsuse pädevuse arendamisel; 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppeeesmärgile.

Inglise keel	Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel B2 keeletaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane: • Mõistab keerukate abstraktsel või konkreettsel teemal tekstide ning erialase mõttevahetuse tuuma. • Vestleb spontaanselt ja ladusalt sihtkeele kasutajatega. • Loob paljudel teemadel selget, üksikasjalikku teksti ning selgitab oma vaatenurka, esitades erinevate valikute tugevaid ja nõrku külgi.
vene keel	Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel B1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane: • Mõistab olulist endale tuttavat teemal, nagu töö, kool, vaba aeg vm. • Saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. • Koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal. • Kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane. • On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega, mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. • Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
saksa keel	Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel B1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane: • Mõistab olulist endale tuttavat teemal, nagu töö, kool, vaba aeg vm. • Saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. • Koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal. • Kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane. • On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega, mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. • Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
soome keel	Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel B1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane: • Mõistab olulist endale tuttavat teemal, nagu töö, kool, vaba aeg vm. • Saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. • Koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal. • Kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane. • On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega, mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust.

	• Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.	
prantsuse keel	Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õpilastel B1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane: • Mõistab olulist endale tuttavat teemal, nagu töö, kool, vaba aeg vm. • Saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. • Koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal. • Kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmäärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane. • On kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega, mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. • Õpilane väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima, kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.	
4. Lõimingu korraldamine ainevaldkonnas		
1. Üldpädevuste kujundamine	2. Lõiming ainevaldkondadega	3. Läbivad teemad
Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja käitumise – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeelte valdkonnapädevuses ja kooliastme lõpuks	Võõrkeeli oskav õpilane pääseb muu hulgas ligi võõrkeelsetele lisateabeallikatele (teatmeteostele, kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks. Keel ja kirjandus. Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, sest mõlemas arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmäärke, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid. Mõlemas valdkonnas arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning	Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ja erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmistega teemavaldkondadega: 1) elukestev õpe ja karjääri plaanimine: teemavaldkonnad „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond“. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet, mis on aluseks elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel, ning suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeelt õppides omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara ning oskusi, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt edasi anda. Õpe võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt käivad õpilased ettevõtteis, tutvuvad ainevaldkonnaga seotud ametite, erialade ja edasiõppimisvõimalustega. Keskendutakse erinevate töö- ja õpingutega seotud pädevuste omandamisele. Nii kujuneb oskus koostada õpinguile ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente, suhelda erinevates töö- ja õppesituatsioonides, läbi viia eakohast uurimis- ja projektitööd, kujundada vajalikud

taotletavates teadmistes, oskustes ja hoiakutes (õpitulemustes) sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu. Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi väärtustama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ning eetika seisukohalt. Oma kultuuri ja õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu õpitakse mõistma, aktseptima ja austama erinevaid väärtussüsteeme ning kultuurilist eripära. Õpilast suunatakse teadvustama mitme erineva kultuuri koosseiseteerimist nii klassiruumis kui ka väljaspool, tõhusalt tegutsema mitmekultuurilises keskkonnas ning tajuma enda erinevate keelte oskust tervikliku ja kasulikuna.	õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti. Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmise, seostamise ja edastamise oskuse arendamine. Mõlemas valdkonnas arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, oskust loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkust ennast selgelt ja täpselt väljendada. Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming saavutatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik. Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuurilise teadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma eri maade kultuuripärandit nii teemade kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.	<u>karjääri kujundamise pädevused</u>, jne.; 2) keskkond ja jätkusuutlik areng: teemavaldkonnad „Teadus ja tehnoloogia”, „Inimene ja keskkond“. Harjutatakse otsuste langetamist ja hinnangute andmist keskkonnaküsimustes, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi ja piiranguid, ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegelda keskkonnakaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise. Selleks sobivad nt erinevad projektõppe võimalused, kus noored mõõdavad ja muudavad oma ökoloogilist jalajälge, valivad eakohase probleemi oma kogukonnas, millele pakuvad <i>välja lahendusi ning võrdlevad seda sarnaste olukordadega maailmas</i>; 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: teemavaldkonnad „Eesti ja maailm“, „Haridus ja töö“, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse mõistma ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust, ettevõtluse rolli ühiskonnas ja sellega seotud mõjusid ning kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Gümnaasiumis on peamine eesmärk kujundada õpilastes vajalikke praktilisi oskusi kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks. <i>Selleks vajalike pädevuste kujundamiseks sobivad arutelud ja ühisalgatused (vt. Õppija <u>agentsus</u> ja <u>kaasagentsus</u>), mis võimaldavad eesmärgipäraselt tegutseda ja suunavad õppijaid ühiskonnas edinemise ja edukuse suunas</i>; 4) kultuuriline identiteet: teemavaldkonnad „Eesti ja maailm“, „Kultuur ja looming“, „Inimene ja ühiskond“. Toetatakse jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi teiste kultuuride vastu ning eelarvamusteta ja teadlikku suhtumist neisse. Õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse eri ainete tundides tervikuks, luuakse võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilasi julgustatakse arutlema selle üle, mis kaasneb teises kultuuriruumis elamisega; 5) teabekeskkond ja meediakasutus: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse tegema meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning neid põhjendama, lähtudes oma huvidest ja vajadustest; arutlema avalikus ruumis tegutsemise reeglite üle, mõistma meediamajanduse rolli ühiskonnas ning üleilmastumise mõjusid meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele; 6) tehnoloogia ja innovatsioon: teemavaldkonnad „Teadus ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Õpilasi suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale ning seeläbi kujundama oma seisukohti teemaga seotud eetilistes küsimustes. Eesmärk on kujundada positiivseid hoiakuid tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjääri võimaluste suhtes, valmisolekut kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise
---	--	---

Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks nii kodus kui ka võõrsil on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtluspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitöövormid (nt rühmatöö, projektöpe, õpiränne, keelelaagrid) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest või rahvusvaheline vabatahtlik tegevus. Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Õpilast toetatakse tema	Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) on oluline salliv suhtumine kaaslastesse, ausa mängu reeglite järgimine ning oskus teha koostööd.	ja töö tõhustamiseks; 7) tervis ja ohutus: teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on järgib tervislikku eluviisi, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna loomisele; 8) väärtused ja kõlblus: kõik teemavaldkonnad. Õpilasi suunatakse arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste üle; respektierima erinevaid vaateid ning kaitsma ja põhjendama enda seisukohti; mõistma, et mitmekesisus on rikkus. Keskkel kohal on kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega.
---	---	--

emotsioonide juhtimisel ja viisakusnormide omandamisel (rühma suhtluskeskkonna hoidmisel, konfliktide lahendamisel, toimetulekul esinemise või eksamitega). Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine, aktiivse kontakti otsimine sihtkeele kandjate ja kultuuriruumiga, kognitiivsed ja metakognitiivsed strateegiad), eesmärgiga, et õpilane suudaks eakohaselt tasemel iseseisvalt töötada ning jätkata keelte õppimist läbi elu. Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt). Õpilast toetatakse vastutuse võtmisel oma õpingute eest - õppetegevuse osaks on aja planeerimine, oma tegevuste mõtestamine (miks), motivatsiooni hoidmine, enesehindamine ja kaaslaste toetav hindamine. Õpilane on teadlik oodatavatest õpitulemustest ja teda		
---	--	--

kaasatakse vastavalt vanusele õppetöö eesmärkide seadmisel ja tulemuste kokkuvõttesse hindamisse. Suhtluspädevus on võõrkeeletõlkes keskne. Võõrkeeletõlke eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeletes. Suhtluspädevuse arengu toetamiseks luuakse õpperühmas õppijat toetav turvaline keskkond. Tähelepanu pööratakse tekstiloomele ja vahendamisele, näiteks vestluses osalemise oskustele (võruvahetus, ettepanekute tegemine ja neile reageerimine, koostöö loomine ja soodustamine). Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt numbreid ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja		
---	--	--

tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades. Digitaalsetest allikatest info otsimine, analüüsimine, allikate, sh tehisintellekti loodud teabe usaldusväärsuse hindamine ning erinevate multimeediavõimaluste kasutamine (nt esitlemisel) toetavad digipädevuse arengut ja õpilaste õpimotivatsiooni. Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega. Õppetööd lõimitakse nt. huvitegevuse, õpilaste omaalgatuslike projektidega (õpilasfirmad, üritused, külaliste vastuvõtmine), õppetöös teadvustatakse keelteoskuse rolli karjääri planeerimisel.		
--	--	--

Digipädevuse arengu toetamine võõrkeeleeõppes aitab õppijal kujuneda kohanemisvõimeliseks, elukestvat õpet väärtustavaks ning tööturul toimetulevaks ühiskonna liikmeks, digikodanikuks. Õpilasi suunatakse kasutama digivahendeid esitluste, projektide, õppemängude loomiseks, iseseisvaks keele arendamiseks (keeleeõpperakendused), enesehindamiseks. Võõrkeelses teabekeskkonnas suunatakse õpilast turvaliselt haldama oma identiteeti, järgima küberturvalisuse ja eetika reegleid, hindama teabe usaldusväärsust.		
Lõimingu korraldus		
Võõrkeelte valdkonna lõiming üldpädevuste, läbivate teemade ja teiste õppeainetega kujuneb järgmisel viisil: 1. võõrkeelte õppesisust ja õpitulemustest lähtuvalt (vt ainekava); 2. aineõpetajate erialasest ja pedagoogilisest pädevusest ning omavahelisest koostööst lähtuvalt; 3. valdkonnasisestest ja -ülestest tegevustest lähtuvalt (nt teemapäevad, õppekäigud, projektid); 4. koolikultuuri edendavatest tegevustest lähtuvalt (nt reisiõpe, ühisüritused).		
Ainevaldkondlikud hindamise erisused		
Õpitulemuste hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, suunata tema kujunemist adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks, hoida huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua niiviisi alus elukestvale võõrkeeleeõppele. Hindamise abil saab õppija tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel		

ja õpistrateegiate valikuteks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Võõrkeeleeõppe s lähtub hindamine eesmärgiks seatud keeleoskustaseme oskustest.

Võõrkeeli hinnatakse nii õppeprotsessi vältel, õppeteema lõppedes kui ka kursuse lõpus. Õpilast teavitatakse sellest, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Numbrilise kokkuvõtva hindamise kõrval rakendatakse õppeprotsessi käigus kujundavat hindamist, kus õpilasele antakse suulist ja/või kirjalikku sõnalist tagasisidet tema ainealaste tulemuste, tugevate külgede ja puuduste kohta ning innustatakse ja suunatakse teda edasisel õppimisel. Õpilane kaasatakse hindamisprotsessi, et ta saaks analüüsida oma õpitegevust ja tagasisidestada kaasõpilaste sooritusi.

Õppekorralduse erisused

Valdkondlikku õppetegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtteid:

1. arvestatakse õpilaste individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
2. rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
3. taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
4. tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja inimsuhetega, seostatakse õpitavat igapäevaelu, jätkuõpingute ja tulevase tööeluga;
5. kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust, kujundatakse digipädevust;
6. toetatakse lõimingut valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Õpikeskkonna erisused

Õppekeskkonna kujundamisel

1. luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
2. rakendatakse väljaspool kooliruumi õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õues- ja reisiõpe) ja -tegevusi (nt õppekäik teatrisse, muuseumisse, raamatukokku, kohtumised kirjanikega, valdkondlik teemapäev või -nädal);
3. arvestatakse võimalustega õpperuume vahetada ja neis inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaõppe ülesanded).

Teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamisel on kandev roll aineõpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse oma koolikultuuri.

1 Inglise keel ainekava

1.1 Inglise keel gümnaasium

ÕPPEAINE - inglise keel
Õppeaine kirjeldus, sh lõimingu põhimõtted kursuste vahel ja aineüleselt, hindamise erisused Omandada keel tasemel, millega on võimalik hästi toime tulla nii igapäevaelus kui akadeemilises maailmas. Saada teadmisi inglise keelt kõnelevate riikide kultuuriruumist, erinevate teemavaldkondade käsitlemisega omandada antud konteksti terminoloogiat. Innustada õppijaid lugema ingliskeelset kirjandust, jälgima ingliskeelseid uudiseid. Õpetada argumenteerimist, tekstide analüüsi. Gümnaasiumis õpetatakse inglise keelt tasemepõhiselt, kasutades kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid. Õppetöös pannakse rõhku interaktiivsele õppimisele ja õpitava keele aktiivsele kasutamisele. Rakendatakse paaris- ja rühmatöid, et toetada võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse arengut, näiteks läbi väitluste, referaatide, uurimistööde ja esitlustega, sh multimeedia, suhtlusportaalide ja blogide abil. Õpilasi julgustatakse kasutama õpitavat keelt ka teistes ainetes ja väljaspool koolikeskkonda. Gümnaasiumi keeletundides suheldakse õpitavas võõrkeeles. Teemavaldkonnad on ühiselt kaetud nii B1- kui ka B2-keeleoskustasemega võõrkeeletes. Kuus põhiteemavaldkonda (inimene ja ühiskond; inimene ja keskkond; Eesti ja maailm; kultuur ja looming; haridus ja töö; teadus ja tehnoloogia) koos oma alateemadega on igapäevaelus tihedalt seotud, mistõttu käsitletakse neid ka keeleõpetuses ühtse tervikuna. Sõnavara ja grammatika omandatakse keele eesmärgipärasel ja kontekstipõhisel kasutamisel, viies gümnaasiumi lõpuks keelereeglite teadliku rakendamiseni. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse tähelepanu emakeelse ja võõrkeelse suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õppes on endiselt keskne õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleõpinguid ja loob aluse elukestvale õppele. Üldine kirjeldus koos igasuguste erisustega. Mis järjekorras kursuseid õpetatakse, mitmendal õppeaastal, kas üksikkursustena või lõimituna, kas on ainespetsiifilisi erisusi?
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud 1) Suudab spontaanselt ja sujuvalt vestelda, ilma pingutusteta ka emakeelse kõnelejaga. 2) Oskab esitada oma vaatenurka, selgitada seisukohti ning hinnata nende tugevaid ja nõrku külgi. 3) Mõistab keerukate tekstide ja arutelude tuuma, olgu teemad konkreetsed või abstraktsed. 4) Koostab erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti. 5) Otsib vajalikke teadmisi ka teistest valdkondadest, kasutades võõrkeelseid allikaid, näiteks seletavaid sõnaraamatuid või internetti. 6) Tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, lugedes kirjandust, vaadates filme ja telesaadet ning kuulates raadiosaadet. 7) Arvestab suhtlemisel õpitava keele maa kultuurinorme. 8) Seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte kui ka teiste valdkondade teadmistega. 9) Määratleb endale õppimise eesmärgid, hindab nende saavutamise taset ning vajadusel kohandab oma õpistrateegiaid. Kursus 1 - 3 õpitulemused ja õppesisu, konkreetsed lõimingu näited ja kõik erisused, mis on konkreetse kursusega seotud.

Õpitulemused: kas riiklikud või riiklike alusel kooli poolt sõnastatud.

B1 keeletase: selge kirjakeel, lühikesed lood, faktiteadmised; tuttavad igapäevased (ja lihtsamad abstraktsed) teemad, isiklik arvamus; igapäevakeeles hakkamasaamine

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelne kõne; autentne ja vahetu suhtlus või salvestatud tekst tuttaval, igapäevasel teemal; taipab peamist sõnumit ja üksikasju.

1) kuulab autentset teksti, tunneb ära erinevad tekstiliigid (nt saade, jutt, podcast, intervjuu, teadaanne, jne) ja mõistab nende põhisisu ja eesmärgi (vastab küsimustele kirjalikult või suuliselt, rühmitab, lõpetab lause, järjestab, illustreerib, toob näiteid, jms).

2) kuulab lihtsamaid illustreeritud esitlusi või ettekandeid tuttavatel teemadel (mis võivad sisaldada videosid, slaidiseansse, graafikuid, diagramme, pilte ja muid visuaalseid elemente), jälgib esitluse struktuuri, vajadusel teeb märkmeid (vastab jah/ei küsimustele, lõpetab lauseid, koostab paarilisele küsimusi või väiteid ja avaldab oma arvamust põhjendades lühidalt ja struktureeritult oma seisukohti).

3) kuulab ja saab aru detailsest infost (nt teadaanded, retseptid, juhised).

LOETU MÕISTMINE: loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.

1) loeb erinevaid tekstitüüpe (mitteformaalne ja kõnekeelne) erinevatel teemadel (nt. kirjad, kõned, kirjeldused, kommentaarid, lühisõnumid), mis lubab pidada regulaarset suhtlust;

2) loeb ja vahendab erinevaid meediatekste (reisipäevik, uudis, artikkel, blogipostitus), analüüsib teksti, hindab kriitiliselt infoallika usaldusväärsust, teeb kokkuvõtte sündmustest ja kannab suuliselt või kirjalikult ette, põhjendades ja selgitades loetu põhjal seisukohti ja tundeid, kasutades sobivaid keelendeid.

3) loeb kohandatud eakohast ilukirjandust sh koomikseid, jutustusi ka väljaspool tundi, analüüsib sündmuseid, vastab küsimustele ja loob seoseid; vajaliku info saamiseks kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid;

4) viib loetud teksti teise vormi (nt koomiks, joonistus, näidend).

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: osaleb vestluses tuttaval teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).

1) osaleb vestlustes, mis puudutavad igapäevaseid sündmusi, olukordi ja tundeid;

2) esitleb tuttavat või huvipakkuvat teemat, referaati või uurimistööd, vastab küsimustele (paludes vajadusel kordamist, vajadusel kasutades oma märkmeid), annab selgitusi ja kommentaare, edastab informatsiooni;

3) esineb veenvalt ja kaasavalt, esitab oma teksti hea intonatsiooni, rütmi ja selge rõhuasetusega; soovi korral võib esinemist salvestada ja analüüsida (nt AI kasutamine Microsoft speaker progress).

4) osaleb arutelus igapäevaelu teemadel kirjeldades enda kogemusi ja erinevaid sündmusi, unistusi ja eesmärke, selgitab lühidalt oma seisukohti (nt valib sündmuse, unistuse või eesmärgi, koostab plaani, tegevuskava / ajakava ja eeldatava tulemuse kirjelduse. Põhjendab oma valikuid ja seisukohti rühmaliikmetele või klassile.)

5) kirjeldab sündmusi, olukordi ja tundeid loetud raamatust, filmist või kogemusest; annab edasi infot selgest, hästi liigendatud informatiivsest tekstist (nt ümberjutustus või seostatud ja struktureeritud esitus);

6) annab kaaslastele tagasisidet (edasiside andmine konkreetsete juhiste alusel).

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi. Koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

1) kirjutab lihtsat sidusat teksti tuttavalt ja isiklikku huvi pakkuvalt teemal (nt (e)kiri, foorumipostitused, reisikirjeldus, päevik), kus kirjeldab oma tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;

2) kirjeldab olukordi, kavatsusi (nt erinevate sündmuste planeerimiseks), (ajaloolisi) paiku, isikuid ja sündmusi; esitab kirjalikke juhtnööre (nt arvutimängu juhend);

3) kirjutab (vajadusel tuginedes abimaterjalidele ja viidates kasutatud materjalile) lühemaid arutlevaid tekste (nt filmi- ja raamatuarvustus, essee), milles põhjendab oma arvamust, tundeid, toob näiteid loetust või nähtust, põhjendab, selgitab.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)

2) teeb projektitöid (nt filmide/videote tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, riigisisised ja rahvusvahelised projektid);

3) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;

4) väärtustab enda ja teiste kultuuri ja suhtub lugupidavalt (kultuuriliste eripärade märkamine, päeviku pidamine, välisprojektides osalemine, esitluste tegemine, dokumentaalide vaatamine, eneseanalüüs, kultuuri tutvustamine teistele klassidele, rollimängud)

5) toetab kultuuride vahelistes suhtluses teisi ja arvestab rühmaliikmete tundeid ja eri maailmavaateid.

6) teeb koostööd erinevate kultuuriliste taustadega inimestega ja näitab üles huvi ja mõistmist.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- 1) kasutab tuttavas olukorras üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, ehkki emakeele mõju on märgatav; tuleb ette vigu, kuigi on selge, mida väljendada tahab;
- 2) valdab tuttavate teemade ja igapäevaolukordadega seotud põhisõnavara, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust; teeb märkimisväärsed vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõrad.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

- 1) kasutab iseseisvalt ja eesmärgipäraselt abimaterjale ülesande lahendamiseks (õpiku sõnaraamat, koondtabelid, digirakendused);
- 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi (analüüsib sisu, teadvustab nende võimalikke ohte);
- 3) kasutab digivahendeid (sh tehisintellekti) eetilisel (esitab küsimusi, hindab saadud vastuseid) ja järgib akadeemilisi tavasid (korrektne viitamine, info kontrollimine, autorlus, jne);
- 4) teadvustab veebikeskkondade võimalikke ohte (analüüsib sisu, haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) vaatab filme võõrkeeles, kuulab võõrkeeles muusikat, jälgib sotsiaalmeedias mõnda eakohast ja silmaringi avaravat sisu; saab aru enamiku teleuudiste sisust;
- 2) kasutab sihtkeelt suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt dialoog, rollimäng, väitlus) järgides vastava keele/ kultuuri suhtlusnorme;
- 3) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh õpilasvahetus, konkursid ja olümpiaadid);
- 4) vahendab tarbitavat kultuuri kirjalikult ja suuliselt (kokkuvõtted, esitlused, soovitusel kirjanusest, muusikast, meediasisust, jms).

ÕPIOSKUSED

- 1) valib ja rakendab iseseisvalt endale sobivaid õpistrateegiaid (nt. õpitu meenutamine, eelteadmiste aktiveerimine, seostamine varasemate teadmistega teistes ainetes), loob struktureeritud ja tähendusliku õppematerjali (märksõnade leidmine, spikri koostamine, mõistekaardi tegemine), koostab oma õpisõnaraamatu (portfoolio).
- 2) seab ise või õpetaja abiga endale õpieesmärgid ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks;
- 3) koostöös õpetajaga märkab oma edusamme, annab oma teadmistele ja oskustele hinnanguid ja kasutab saavutatut edasise õppimisel;
- 4) töötab iseseisvalt paaris ja rühmas;

5) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.
Õppesisu Inimene ja ühiskond Inimene ja keskkond Eesti ja maailm Kultuur ja looming Haridus ja töö Teadus ja tehnoloogia
Konkreetsed lõimingu näited. 1) kasutab võõrkeeleeõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi; 2) kasutavad võõrkeelset infootsingut loovtöö koostamiseks; 3) mõistab ja väljendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult endale tuttavates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.
Õppevara: Solutions Intermediate 3rd Edition
Kursus 4 - 6 õpitulemused ja õppesisu, konkreetsed lõimingu näited ja kõik erisused, mis on konkreetse kursusega seotud.
Õpitulemused: kas riiklikud või riiklike alusel kooli poolt sõnastatud.
B2 keeletase: erinevad keeleregistrid; oma huvivaldkonna ja erialaga seonduvad laialdased, sh abstraktsed teemad; argumenteeriv, nii enda kui teiste arvamusi vahendav keelekasutus VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine) KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus,) elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, loeng, ettekanne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik); mõistmist võivad takistada taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad keelekonstruktsioonid. 1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (ametiasutuses, olmesfääris, töövestlusel, jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja seisukohti ja hoiakuid; 2) kuulab tuttavat teemat esitatud loengu/ettekande ja audio(visuaalse) teksti ja mõistab põhisõnumit ja keerukamat mõttekäiku;3) kuulates (loengud, filmid, jne.) tuvastab kõneleja seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest;4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongijaamas, tänavaintervjuud, taskuhääling jne); LOETU MÕISTMINE: loeb pikki ja keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmisega. 1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (nt tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;

2) loeb häälega eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga;

3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (tunneb ära lahknevad hoiakud ja eriarvamused, eristab fakte arvamusest, jne.);4) loeb iseseisvalt ja saab aru tänapäevasest ilukirjandusest.

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISD TOIMINGUD: esineb pikemate monoloogidega, esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb erinevatel teemadel, juhib vestlust ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, valib sobiva keeleregistri, vajadusel sõnastab öeldu ümber ja parandab enamiku vigadest; kasutab tõhusalt prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja -tempos võib olla tunda emakeele mõju.

1) vestleb üsna spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik;

2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult;

3) kirjeldab selgelt ja üksikasjalikult sündmusi, olukordi, tundeid, jne;

4) annab üksikasjalikult edasi infot ja arutluskäiku (nt piltide võrdlus, monoloog), sh väljendab oma arvamust (nt tugevad/nõrgad küljed, muutmise vajadus).

5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistööd ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;

6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi (kui ei kasutata keerulist keelt, on piisavalt aega ja ollakse koostööaltid).

7) julgustab teisi osalema (nt arutlus) ja tõstatama küsimusi, et kutsuda rühma liikmeid avaldama oma vaatenurka või palub neil oma ideid täpsemalt selgitada.

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab seotud, loogilisi tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Refereerib nii kirjalikult kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust koostööst vältimiseks, ebatäpsused lausestuses (eriti kui teema on võõras) ei sega kirjutatu mõistmist. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke enamasti reeglipäraselt.

1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud laialdastel teemadel (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel teemadel;

2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;

3) kirjutab tarbetekste (nt elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, raport), vajadusel kasutades abimaterjale;

4) koostab loovtöid (nt kirjand, esse, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi) ja referaate;

5) vahendab kaaslaste arvamust (nt annab tagasisidet rühmatööle ja toetab koostööd), sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)

2) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;

3) osaleb diskussioonides/aruteludes ja suhtleb (nii suuliselt kui kirjalikult) kõneleva keele maa kultuurinorme arvestades.

4) järgib žanrinõudeid nii kirjalikus kui suulises suhtluses;5) kasutab õpitavat võõrkeelt teiste kultuuridega tutvumiseks ja nende eripärade mõistmiseks.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)1) väljendub selgelt ja mitmekülgsest, kasutades erinevaid registreid vastavalt sihtrühmale;

2) kasutab rikkalikku sõnavara (sh sünonüüme ja kollokatsioone) ja lausestruktuure üldiste kõneainete ja oma tegevusala piires, mis võimaldavad mõtet täpselt edastada, kuid sõnavara lüngad võivad siiski põhjustada takerdust või kaudset väljendust;

3) kasutab üldiselt korrektset õigekirja ja grammatikat, kuid võib esineda juhuslikke vigu või vääratusi lauseehituses;

4) toimetab lihtsamaid kirjalikke tekste, vajadusel kasutades abivahendeid (nt sõnaraamat, tehisintellekt).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

1) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid (sh, digikeskkonnad ja raamatud/ajakirjad) infot kriitiliselt hinnates;

2) kasutab (digitaalseid) sõnaraamatuid jt allikaid (sünonüümide, antonüümide, kollokatsioonide, idiomaaatiliste väljendite, j ne kontrollimiseks); 3) vajadusel kasutab tehisintellekti lahenduste võimalusi keeleõppe tõhustamiseks (nt ajurünnakuks või oma tööle tagasiside saamiseks); 4) sünteesib infot mitme allika põhjal (nt ettekande tarbeks) sh erinevatest võõrkeeltest. KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING 1) tarbib võõrkeelset ilukirjandust, filme, uudiseid ja publitsistikat; 2) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh õpilasvahetus, konkursid ja olümpiaadid); 3) loob ise võõrkeelset sisu (jutukesed, luuletused, videod, blogid, jne.) ja teeb projektitöid (nt filmide loomine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, õpilasvahetus). ÕPIOSKUSED 1) kasutab tõhusaid keeleõppestrateegiaid (vaba meenutamine, vahelduvõpe, mõttemallide muutmine, jne) ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid; 2) seab ise endale õpieesmärgid ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks; 3) märkab oma edusamme, annab oma teadmistele ja oskustele hinnanguid ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel; 4) jõuab selgusele oma keeleoskustasemes (nt erinevaid osaoskusi hõlmav enesehindamine õppeaasta algul ja lõpul, mida kasutatakse oma õppimise tagasisidestamises ja eesmärkide seadmiseks); 5) annab kaasõpilastele tagasisidet nende tugevate külgede ja vajakajäämistele kohta ning teeb ettepanekuid arenguks; 6) kasutab analüüsi (minu oskused, väärtused, hoiakud) ja kommunikatsiooni (sh refleksioon) oma karjäärivõimaluste planeerimiseks, valmistub elukestvaks õppeks.
LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD 1) teeb ainetevahelisi projektitöid (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine); 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid nt uurimistöö koostamisel; 3) mõistab, väljendab ja tõlgendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.
Õppevara: Solutions Intermediate 3rd Edition / Solutions Advanced 3rd Edition
Kursus 7- 10 õpitulemused ja õppesisu, konkreetsete lõimingu näited ja kõik erisused, mis on konkreetse kursusega seotud.
B2 keeletase: erinevad keeleregistrid; oma huvivaldkonna ja erialaga seonduvad laialdased, sh abstraktsed teemad; argumenteeriv, nii enda kui teiste arvamusi vahendav keelekasutus VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine) KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus,) elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, loeng, ettekanne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik); mõistmist võivad takistada taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad keelekonstruktsioonid. 1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (ametiasutuses, olmesfääris, töövestlusel, jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja seisukohti ja hoiakuid; 2) kuulab tuttavat teemat esitatud loengu/ettekande ja audio(visuaalse) teksti ja mõistab põhisõnumit ja keerukamat mõttekäiku;3) kuulates (loengud, filmid, jne.) tuvastab kõneleja seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest;4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongijaamas, tänavaintervjuud, taskuhääling jne); LOETU MÕISTMINE: loeb pikki ja keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmisega. 1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (nt tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitlus, ettekanne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;

2) loeb häälega eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga;

3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (tunneb ära lahknevad hoiakud ja eriarvamused, eristab fakte arvamusest, jne.);4) loeb iseseisvalt ja saab aru tänapäevasest ilukirjandusest.

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISD TOIMINGUD: esineb pikemate monoloogidega, esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb erinevatel teemadel, juhib vestlust ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, valib sobiva keeleregistri, vajadusel sõnastab öeldu ümber ja parandab enamiku vigadest; kasutab tõhusalt prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja -tempos võib olla tunda emakeele mõju.

1) vestleb üsna spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik;

2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult;

3) kirjeldab selgelt ja üksikasjalikult sündmusi, olukordi, tundeid, jne;

4) annab üksikasjalikult edasi infot ja arutluskäiku (nt piltide võrdlus, monoloog), sh väljendab oma arvamust (nt tugevad/nõrgad küljed, muutmise vajadus).

5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistööd ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;

6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi (kui ei kasutata keerulist keelt, on piisavalt aega ja ollakse koostööaltid).

7) julgustab teisi osalema (nt arutlus) ja tõstatama küsimusi, et kutsuda rühma liikmeid avaldama oma vaatenurka või palub neil oma ideid täpsemalt selgitada.

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab seotud, loogilisi tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust korduste vältimiseks, ebatäpsused lausestuses (eriti kui teema on võõras) ei sega kirjutatu mõistmist. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke enamasti reeglipäraselt.

1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud laialdastel teemadel (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel teemadel;

2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutusi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;

3) kirjutab tarbetekste (nt elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, raport), vajadusel kasutades abimaterjale;

4) koostab loovtöid (nt kirjand, esse, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi) ja referaate;

5) vahendab kaaslaste arvamust (nt annab tagasisidet rühmatööle ja toetab koostööd), sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)

2) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;

3) osaleb diskussioonides/aruteludes ja suhtleb (nii suuliselt kui kirjalikult) kõneleva keele maa kultuurinorme arvestades.

4) järgib žanrinõudeid nii kirjalikus kui suulises suhtluses;5) kasutab õpitavat võõrkeelt teiste kultuuridega tutvumiseks ja nende eripärade mõistmiseks.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)1) väljendub selgelt ja mitmekülgsest, kasutades erinevaid registreid vastavalt sihtrühmale;

2) kasutab rikkalikku sõnavara (sh sünonüüme ja kollokatsioone) ja lausestruktuure üldiste kõneainete ja oma tegevusala piires, mis võimaldavad mõtet täpselt edastada, kuid sõnavara lüngad võivad siiski põhjustada takerdust või kaudset väljendust;

3) kasutab üldiselt korrektset õigekirja ja grammatikat, kuid võib esineda juhuslikke vigu või vääratusi lauseehituses;

4) toimetab lihtsamaid kirjalikke tekste, vajadusel kasutades abivahendeid (nt sõnaraamat, tehisintellekt).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

1) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid (sh, digikeskkonnad ja raamatud/ajakirjad) infot kriitiliselt hinnates;

- 2) kasutab (digitaalseid) sõnaraamatuid jt allikaid (sünonüümide, antonüümide, kollokatsioonide, idiomaaatiliste väljendite, jne kontrollimiseks);
- 3) vajadusel kasutab tehisintellekti lahenduste võimalusi keeleõppe tõhustamiseks (nt ajurünnakuks või oma tööle tagasiside saamiseks);
- 4) sünteesib infot mitme allika põhjal (nt ettekande tarbeks) sh erinevatest võõrkeeltest.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) tarbib võõrkeelset ilukirjandust, filme, uudiseid ja publitsistikat;
- 2) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh õpilasvahetus, konkursid ja olümpiaadid);
- 3) loob ise võõrkeelset sisu (jutukesed, luuletused, videod, blogid, jne.) ja teeb projektitöid (nt filmide loomine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, õpilasvahetus).

ÕPIOSKUSED

- 1) kasutab tõhusaid keeleõppestrateegiaid (vaba meenutamine, vahelduvõpe, mõttemallide muutmine, jne) ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid;
- 2) seab ise endale õpieesmärgid ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks;
- 3) märkab oma edusamme, annab oma teadmistele ja oskustele hinnanguid ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel;
- 4) jõuab selgusele oma keeleoskustasemes (nt erinevaid osaoskusi hõlmav enesehindamine õppeaasta algul ja lõpul, mida kasutatakse oma õppimise tagasisidestamises ja eesmärkide seadmiseks);
- 5) annab kaasõpilastele tagasisidet nende tugevate külgede ja vajakajäämistele kohta ning teeb ettepanekuid arenguks;
- 6) kasutab analüüsi (minu oskused, väärtused, hoiakud) ja kommunikatsiooni (sh refleksioon) oma karjäärivõimaluste planeerimiseks, valmistub elukestvaks õppeks.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) teeb ainetevahelisi projektitöid (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);
- 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid nt uurimistöö koostamisel;
- 3) mõistab, väljendab ja tõlgendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

C1

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldu (film, pikem vestlus, vaidlus, jne); hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme; mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent või släng/murdekeel.

- 1) kuulab ja saab laias ulatuses aru erineva keeleregistriga pikematest tekstidest isegi kui need ei ole selgelt liigendatud või seosed on esitatud kaudselt/vihjamisi;
- 2) kuulab ja jälgib raskusteta abstraktset teemat loengut/ettekannet ning audio(visuaalset) teksti, kus väljendatakse erinevaid seisukohti;
- 3) mõistab suurema vaevata loenguid, filme, teleprogramme, jne, tuvastab kõneleja seisukoha, hindab kriitiliselt kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme;
- 4) jälgib raskusteta vestlust mitme inimese vahel (keerukas koostöö ümarlaua vestluses, arutelu, tänavaintervjuud, jne), sh ka veebis;

LOETU MÕISTMINE: loeb kriitiliselt pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste, tunneb ära autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtted. Stiilinüanssidest, idiomaaatikast ja teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik, nõuanne).

- 1) loeb iseseisvalt eri liiki pikki keerulisi tekste, sh. abstraktseid ja pooltehnilisi (nt kasutusjuhend), isegi kui teema ei puuduta õppija eriala, tajudes nende stilistilist eripära ning autori taotlusi ja hoiakuid;
- 2) täidab erinevaid ülesandeid (tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitus, ettekanne, jne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;
- 3) kasutab teabeteoseid idioomide ning stiili- ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmiseks ja tehniliste terminite kontrollimiseks.

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt, saavutab suhtluseesmärgi; rääkides kasutab tõhusalt prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi) ja järgib õpitava keele maa kultuuri- ja žanrinorme; avaldab raskusteta ja täpselt oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel; keelekasutus on paindlik ja loominguiline, sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, rektsoonistruktuurides (ühildumine, eessõnad, jne) ja sõnajärjes.

1) võtab ja annab kõnejärge, kasutab diplomaatilisi võtteid ja viisakat suhtluskultuuri teiste veenmiseks;

2) osaleb aktiivselt teemakohastes aruteludes, rühmatöodes ja väitluses ning vahendab erinevaid arusaamu ja seisukoht avaldades mõtteid ja arvamusi ladusalt, täpselt ja argumenteeritult ning seostades enda öeldut teiste seisukohtadega;

3) annab selgelt, ladusalt ja hästi liigendatult edasi pika, keerulise teksti (nt kõne) peamisi mõtteid (arendades põhilisi punkte ja lõpetades sobiva kokkuvõttega), kui on võimalus kontrollida terminite tähendust;

4) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta; kaalub erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;

5) selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis ja tuleb toime mitmetähenduslikkusega;

6) võtab ja annab kõnejärge, teeb end mõistetavaks ladusalt ja spontaanselt, kasutades keelt paindlikult ja tulemuslikult;

7) küsib kaaslastelt tagasisidet oma väljendusoskuse arusaadavuse kohta; kaalub erinevaid arvamusi ja vaatenurki ning arvestab teiste seisukohtadega;

8) tuleb toime mitmetähenduslikkusega ning toetab ühise arusaama kujunemist; vajadusel selgitab keerulisi mõisteid kaaslastele lihtsamas vormis;

9) koostab sidusat teksti (sündmuse, olukorra, tunnete kirjeldus, esitlus, kõne, jne) kasutades rikkalikku sõnavara ja erinevaid lausestruktuure ning vastab küsimustele; annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare.

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda. Koostab põhjaliku ülevaate mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal, toimetab kirjalikke tekste. Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.

1) koostab selgeid, üksikasjalikke struktureeritud kirjeldusi (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja ettekandeid mitmesugustel teemadel järgides žanrinõudeid;

2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;

3) kirjutab hea ülesehitusega tarbetekste lugejale sobivas stiilis (elulookirjeldus, avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, lugejakiri, arvustus, ettepanek, raport, jne) vajadusel kasutades etteantud infot (graafikud, andemd, kommentaarid, jne);

4) koostab loovtöid (kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi, jne) ja referaate, vajadusel erinevaid allikaid (sh tehisaru) kasutades ning neile viidates;

5) refereerib, parafraseerib ja sünteesib infot erinevatest allikatest.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (õppereisid, õpilasvahetused, jne), sh konsensuse leidmine (konfliktide lahendamine ja vahendamine);

2) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;

3) osaleb diskussioonis/arutelus ja rollimängus (ÜRO matke, Mudel Euroopa Parlament, jne), esindades erinevate osapoolte huve;

4) järgib kultuurinorme ja žanrinõudeid nii kirjalikus kui suulises suhtluses.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

1) kasutab rikkalikku sõnavara (sh. sünonüüme) ja lausestruktuure, õigekiri ja grammatika on üldiselt korrektsed.

2) toimetab (oma ja kaaslaste) kirjalikke tekste (vajadusel kasutab tehisaru abi).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) sh suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

1) otsib ja sünteesib infot erinevatest allikatest seda kriitiliselt hinnates;

2) kasutab (digitaalset) sõnaraamatuid jt allikaid idioomide ning stiili- ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmiseks;

3) vajadusel kasutab tehisintellekti lahendusi keeleõppe tõhustamiseks (oma tööle tagasiside saamiseks);

4) teadvustab veebikeskkondade võimalikke ohte (analüüsib kriitiliselt sisu, haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti sh. autoriõigust). KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING 1) loeb populaarteaduslikke tekste, vaatab aime- ja dokumentaalfilme võõrkeeles, saab aru loengute ja diskussioonide sisust (nt TedTalks); 2) panustab riigisisestesse ja/või rahvusvahelistesse projektidesse; 3) loob ise võõrkeelset sisu (nt uurimistöö, taskuhääling) ja pakub võõrkeelset kultuurielamust (kooli)kogukonnale (nt temaatilise ürituse korraldamine). ÕPIOSKUSED 1) seab ise endale õpieesmärged ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks; 2) kasutab tõhusaid keeleõppestrateegiaid (vaba meenutamine, vahelduvõpe, mõttemallide muutmine, jne) ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid 3) märkab oma edusamme, annab oma teadmiste ja oskuste hinnanguid ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel; 4) jõuab selgusele oma keeleoskustasemes ja seab sihte elukestvaks keeleõppeks; 5) annab kaasõpilastele tagasisidet nende tugevate külgede ja vajakajäämistele kohta ning teeb ettepanekuid arenguks; 6) kasutab analüüsi (minu oskused, väärtused, hoiakud) ja kommunikatsiooni (sh refleksioon) oma karjääri võimaluste planeerimiseks, valmistub elukestvaks õppeks.
Õppesisu. Inimene ja ühiskond Inimene ja keskkond Eesti ja maailm Kultuur ja looming Haridus ja töö Teadus ja tehnoloogia
Konkreetsed lõimingu näited. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD 1) teeb ainetevahelisi projektitöid ja osaleb rahvusvahelistes projektides; 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid nt uurimistöö koostamisel; 3) mõistab, väljendab ja tõlgendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.
Õppevara: Solutions Advanced 3rd Edition

2 Saksa keelaine kava

2.1 Saksa keelgümnaasium

Gümnaasiumi B 1 võõrkeel – saksa keel

Gümnaasiumis õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka teiste ainete õppimisel ja väljaspool kooli.

Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust. Sõnavara ja grammatika omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning gümnaasiumi lõpuks jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele. Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleeõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

B1-sihttasemega võõrkeel saksa keel

B1-keeleoskustaset iseloomustab: selge kirjakeel, lühikesed lood, faktiteadmised; tuttavad igapäevased (ja lihtsamad abstraktsed) teemad, isiklik arvamus; igapäevakeeles hakkamasaamine

- 1) saab kuulates aru erinevat tüüpi autentsete tekstide põhisist ja tuleb igapäevases suhtluses enamasti toime
- 2) osaleb ettevalmistuseta suulises vestluses, kui kõneaine on tuttav; väljendab mõtteid võrdlemisi ladusalt, kuid üldsõnaliselt;
- 3) mõistab lugedes igapäevaelu käsitlevaid faktipõhiseid ja lihtsaid kirjandustekste;
- 4) kirjutab seotud teksti reaalsest või kujuteldavast sündmusest;
- 5) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku infootsimiseks teistes valdkondades;
- 6) kasutab õpitavat keelt, et tarbida kultuuri (kirjandust, muusikat, filmikunsti, meediat);
- 7) käitub erinevates olukordades vastava kultuuri suhtlusnormide kohaselt;
- 8) seab eesmärgi ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) kasutab võõrkeeleeõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi

Lõiming

Võõrkeelte õppimise kaudu toimub valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega.

Keel ja kirjandus arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmärgi, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid. Mõlemas valdkonnas arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmise, seostamise ja edastamise oskuse arendamine. Mõlemas valdkonnas arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, oskust loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkust ennast selgelt ja täpselt väljendada.

Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming saavutatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. puututakse kokku kultuurilise teadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma eri maade kultuuripärandit nii teemade kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleeõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) on oluline salliv suhtumine kaaslastesse, ausa mängu reeglite järgimine ning oskus teha koostööd.

Kursus 1 „Inimene ja ühiskond „

Kursuse õppesisu:

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 3) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed;
- 4) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.
- 5) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 6) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;
- 7) ebaterved eluviisid.

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama saksa keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;

- seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi niisaksakeele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega

Kursus 2 “Inimene ja keskkond”

Kursuse õppesisu:

- 1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad
- 2) keskkonna jätkusuutlik areng

Õpitulemused:

- avaldab arvamust, edastab ja küsib teavet igapäevaelu sündmuste või isiklike asjade kohta;
- kirjeldab kogemusi, ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane
- esineb ettevalmistatuna üldsõnaliselt endale tuttavatel teemadel, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt;
- mõistab olulist teavet autentsetes igapäevaelu tekstis;
- mõistab sündmusi, tundeid ja soovide kirjeldavaid isiklike kirju ja postitusi

Kursus 3 „ Eesti riik: kultuur ja looming“

Kursuse õppesisu:

- 1) geograafiline asend ja kliima
- 2) rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond;
- 3) kultuuritraditsioonid;
- 4) kodukoha lugu;
- 5) looming: teater
- 6) kultuuritraditsioonid ja tavad.

Õpitulemused:

- mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega monoloogi, kui kõneldakse üsna aeglaselt;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmäärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane;

- seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi niisaksakeele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega

Kursus 2 “Inimene ja keskkond”

Kursuse õppesisu:

1. keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad
2. keskkonna jätkusuutlik areng

Õpitulemused:

- avaldab arvamust, edastab ja küsib teavet igapäevaelu sündmuste või isiklike asjade kohta;
- kirjeldab kogemusi, ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane
- esineb ettevalmistatuna üldsõnaliselt endale tuttavatel teemadel, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt;
- mõistab olulist teavet autentsetes igapäevaelu tekstis;
- mõistab sündmusi, tundeid ja soovide kirjeldavaid isiklike kirju ja postitusi

Kursus 3 „Eesti riik: kultuur ja looming”

Kursuse õppesisu:

1. geograafiline asend ja kliima
2. rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond;
3. kultuuritraditsioonid;
4. kodukoha lugu;
5. looming: teater
6. kultuuritraditsioonid ja tavad..

Õpitulemused:

- mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega monoloogi, kui kõneldakse üsna aeglaselt;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärged ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane;

- mõistab olulist teavet autentses igapäevaelu tekstis
- mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi

Kursus 4 „Maailm: kultuur ja looming“

Kursuse õppesisu:

1. erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavaid ja uskumusi
2. rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama saksa keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- kasutab venekeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;

Kursus 5 „Haridus ja töö“

Kursuse õppesisu:

1. teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine;
2. tööotsimine: eluloo (CV) koostamine, tööleping, töövestlus;
3. töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
4. vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes;
5. vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks;

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama saksa keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;

Kursus 6 “Teadus ja tehnoloogia“

Kursuse õppesisu:

1. teabekeskond: infootsing ja -vahetus;
2. keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne
3. teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
4. teabekeskond: infootsing ja -vahetus;
5. keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
6. biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama saksa keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- kasutab saksa keelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, interneti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutamise taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii saksa keele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega

3 Soome keel ainekava

3.1 Soome keel 10. klass 1. kursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel I
Klass	10. klass
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	Sissejuhatava kursuse eesmärk on tekitada huvi soome keele ja kultuuri vastu ning anda õpilasele esmased teadmised soome keele hääldusreeglitest, mis aitaks tal kohe uusi õpituid teemasid rakendada, arendades samaaegselt õppija keeletaju ja -vaistu. Eesti ja soome keel on sugulaskeeled ning õpilane saab soome keele õpingutes toetuda eesti keele õppele. Õpetaja aitab õpilasel märgata eesti ja soome keele sarnasusi ja erinevusi ning toob võimalusi õppetöös võrdlusi eesti keelega. Kursuse eesmärk on ka tutvustada õppijale erinevaid (meedia)võimalusi, mis toetaks tema õpinguid gümnaasiumiastme vältel (nt erinevad Youtube-kanalid, veebisõnastikud, Selkouutiset, erinevad keeleõppeäpid jne).
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleskustasemele. Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1. saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2. reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3. räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4. mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5. kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6. kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7. teab Soome riigi põhilandmeid ja olulisemaid tähtpäevi;

	8. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Tegemist on sissejuhatava kursusega, mille jooksul saab õppija ülevaate soome keele hääldamise üldpõhimõtetest, tutvub tähestiku ja numbritega, Soome geograafiaga. Kursuse jooksul õpib selgeks viisakusväljendid ning ajaväljendid (nädalapäevad, kuud, aastaajad), samuti maade nimetused, keeled, ilma iseloomustavad fraasid. Teeb tutvust omadussõnadega. Grammatikast tulevad käsitlemisele vokaalharmoonia, sissejuhatatus verbide pööramisse (täpsemalt peatutakse I verbitüübil, k.a astmevaheldus I verbitüübis), eituse ning küsimuste moodustamine. Õppija saab ülevaate ka nimisõnade omastava ja mitmuse nimetava käände moodustamisest ning nimisõnade astmevaheldusest. Kursuse raames tähistatakse Soome tähtpäevi ning võimalusel osaletakse üleriigilisel Aleksis Kivi päeval (10.10) oktoobris.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 1 - Hei ja tervetuloa! Teemad: tutvumine; tervitused; nädalapäevad; tähestik; numbrid. Grammatika: isiklikud asesõnad; <i>olla</i>-verb; vokaalharmoonia; hääldusreeglid. KAPPALE 2 - Minkämaalainen sinä olet? Teemad: riigid, rahvused, keeled, küsisõnad. Grammatika: nimisõna astmevaheldus; I verbitüübi verbide pööramine, eitav lause, küsisõnad, <i>kas</i>-küsimuse moodustamine. KAPPALE 3 - Pedro soittaa Mikolle Teemad; ilm; ööpäev, kuud ja aastaajad; omadussõnad; isikuandmed. Grammatika: omastav ja mitmuse nimetav käände; I verbitüübi astmevahelduslike verbide pööramine. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • MINA JA TEISED (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1)

	○ enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt); ○ viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda). ● KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1) / INIMENE JA KESKKOND (B1) ○ kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn, mõni iseloomustav omadussõna). ● KODUKOHT EESTI (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ Eesti riigi nimi, asukoht, pealinn, rahvus, keel soome keeles; ○ aastaaegade ja kuude nimetused; ○ esmased ilma kirjeldavad väljendid (hea/halb ilm, päike paistab, vihma sajab jmt). ● RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ Soome riigi andmed soome keeles (nt <i>Suomi, suomalainen, puhun suomea, pääkaupunki, asukasluku</i> jmt); ○ tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad; ○ Soome olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombad; ○ mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; ○ soome keelega seotud kultuuriruumi lühitutvustus (pealinn, rahvus, riigikeeled, eripära jmt); ○ tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled. ● IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ õppeained koolis; ○ mõned olulisemad söögid-joogid (nt <i>kahvi, tee, jäätelö, voileipä</i> jmt); ○ lihtsamad tegevused (<i>olla</i>-verb; tegevused läbi I verbitüübi verbide õppimise - <i>minä luen kirjaa; me katsomme televisiota illalla</i> jne). ● MEEDIA (A1) / TEADUS JA TEHNOLOOGIA (B1) ○ õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); ○ allikakriitika internetiotsingutel.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: ● eesti keel (nt erinevus häälduses ja sõnavaras jmt); ● kirjandus (nt Kalevala, Aleksis Kivi jmt); ● võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt); ● matemaatika (nt arvud, arvutamine jmt); ● geograafia (nt naaberriigi asukoht, pealinn, riigikeeled, ilm jmt); ● loodusained (rahvuslill, -kivi, -puu, -loom, -lind, -kala); ● muusika (nt tuntud helilooja, sarnane hümn jmt);

	• ajalugu, kultuurilugu ja ühiskonnaõpetus (nt <i>pyhäinpäivä, isänpäivä, itsenäisyyspäivä, pikkujoulu, joulu, uusivuosi, loppiainen</i> jmt). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt ankeedi täitmine, võimalusel reis Soome, soomekeelse meedia tarbimine jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (I kursuse lõpus): • mõistab üksikuid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt, õpitud teemal; • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt (nt <i>millainen sää on tiistaina Tallinnassa</i> jne); • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud soomekeelseid juhiseid (nt <i>avaa oppikirja sivulla 23</i>) ning lühikesi konkreetseid sõnumeid (nt <i>nähdään keskiviikkona!</i>); • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt <i>mikä sinun nimi on? kuinka vanha sinä olet? minkämaalainen Valtteri Bottas on? mitä kieltä sinä puhut? millainen sää tänään on?</i>); • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas tekstis (nt teabematerjalis, jutukeses jmt); • moodustab lihtsaid lauseid enda ja oma lähiümbruse kohta, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt <i>minun nimi on ...; olen 16 vuotta vanha; asun Tallinnassa; olen virolainen, puhun viroa, englantia ja vähän suomea</i> jne.); • küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid (nt <i>kuka sinä olet? missä sinä asut? mitä kieltä sinä puhut?</i>); • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt <i>kyllä; kiitos, ei</i> jne); • täidab ankeeti isikuandmetega; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • teab Soome pealinna, rahvaarvu, riigikeeli, rahvussümboleid ja olulisemaid tähtpäevi; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.

Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (hääldusreeglid, nt pikk ja lühike vokaal ning konsonant, sõnarõhk, intonatsioon jmt); • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab ja jälgendab kuuldut; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt tervitamine); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine, õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt „Bingo“); • kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • tutvub tähestikuga, harjutab seda, lugedes häälega; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid; • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; • reastab lauseid vastavalt sisule; • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; • eristab teksti alusel õiged ja valed väited; • vastab küsimustele õpitud teema piires. SUULISED TOIMINGUD: • kordab häälikuid, silpe, sõnu ja fraase; • kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid; • esitab kaasõpilastele küsimusi: <i>kuka sinä olet? mikä tämä on? miten sinun nimi kirjoitetaan? missä sinä asut? mistä olet kotoisin? minkämaalainen sinä olet? mitä kieltä sinä puhut? millainen sää tänään on?</i>; • räägib mudeli järgi, koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi jne järgi); • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (teretab, tänab jne); • esitab laule ja luuletusi (laulab kaasa teemakohases laulus, koostab puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp https://suno.com/);
-----------------------------	---

- mängib sõnamänge (memoriin, doomino jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD:

- teeb ära kirja ja kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid;
- kirjutab isikuandmeid (nt ankeeti jne);
- kirjutab sõnadega numbreid/arve (nt arvutamine, lihtsamad arvutusülesanded, mängib numbreid kuulates Bingot jne);
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo iseendast;
- täidab lünkteksti (nt täites etteantud tekstis ära lüngad).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja õpitava võõrkeele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel õpitava keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jne).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab vaid üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu;
- teab väga lihtsaid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetöös (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMINE

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad);

	- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; - osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). ÕPIOSKUSED - tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; - õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmäärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; - kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); - osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD - kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; - soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; oskab hinnata eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega ning oskab seda aktsepteerida, võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära (nt jutule vahele segamine), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks. Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrate ütlemise eripära. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmäärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).

Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Soome Instituudi raamatukogu Tartus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 1", 1-3. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Kappale 1 lisaharjutusi https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-1 Kappale 2 lisaharjutusi https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-2 Kappale 3 lisaharjutusi https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-3

	Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) https://oppevara.tlu.ee/node/305 Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu https://www.freeed.com/
--	--

3.2 Soome keel 10. klass 2. kursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel II
Klass	10. klass
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	II kursuse eesmärk on esimesel kursusel omandatu kinnistamine, sõnavara ja grammatikareeglite täiendamine dialoogide, tekstide ja kuulamisharjutuste ning grupitööde abil. Omandada perekonna ja suguvõsaga seotud sõnavara, kirjeldada pereliikmete välimust, iseloomu ja riietust. Tutvuda poodlemise sõnavaraga ning osata kõnekeeles poes küsida ja vastata lihtsamatele küsimustele. Oma argipäeva tavalisematest tegevustest rääkimine. Õppida selgeks kellaajad soome keeles. Õppida moodustama partitiivi, kasutama kaasaütleva käände asemel (<i>G+kanssa</i>) ning öelda, kui miski neile meeldib/ei meeldi (<i>pitää+sta/stä</i>). Harjutada tegusõnade pööramist (verbitüübid 1-5), tegusõna kasutamist koos abitegusõnaga ning soome keeles vastata küsimusele <i>mitä kello on?</i> ja <i>mihin aikaan eli monelta?</i>
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised,	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele.

oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1. saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2. reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3. räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4. mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5. kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6. kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7. teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	II kursuse teemad on perekond, välimus, riietus, päevakava ja kell. Oskab tutvustada oma suguvõsa, lisades juurde pereliikmete suhtestaatuse (abielus, kihlatud, lahutatud, lesk, üksikvanem). Kirjeldab suguvõsaliikmete väljanägemist (pikkus, juuksed, silmad, habe jms), milline ta iseloomult on (omadussõnad) ning oskab öelda, mis tal seljas on (värvid + riided). Õppija tutvub poodlemise sõnavaraga ning teab kesksemat sõnavara, oskab kõnekeeles poes küsida ja vastata kergematele küsimustele. Oskab moodustada partitiivi ja teab esmaseid kasutamise reegleid (ühest vähem-rohkem, verb, <i>minulla ei ole</i> lausekonstruktsioon). Samuti selgub, mida kasutavad soomlased kaasaütleva käände asemel (<i>G+kanssa</i>) ning kuidas nad ütlevad, kui miski neile meeldib/ei meeldi (<i>pitää+sta/stä</i>). Süvenetakse tegusõnade pööramisse (verbitüübid 1-5), tegusõna kasutamisse koos abitegusõnaga ning õpitakse soome keeles vastama küsimusele <i>mitä kello on?</i> ja <i>mihin aikaan eli monelta?</i> Verbide ja kellaaja tundmine aitab meil rääkida oma päeva tegemistest.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 4 – Minä Teemad: pere, välimus, värvid, riided. Grammatika: osastav kääne, <i>minulla on...</i>-lausekonstruktsioon, osastavat käänat nõudvad verbid. KAPPALE 5 – Meidän tavallinen päivä Teemad: päevakava, verbid, kell. Grammatika: verbitüübid I-V, verb+verb, verb+osastav. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt:

	• MINA JA TEISED (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ enese ja kaaslaste tutvustus ning välimuse kirjeldus (kasv, kehaehitus, juuste ja silmade värv jmt); ○ iseloomu kirjeldav sõnavara (nt sõbralik, viisakas); ○ ühised tegevused sõpradega (mis mulle ja mu sõpradele meeldib teha). • KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1) / INIMENE JA KESKKOND (B1) ○ pereliikmete ja lähisugulaste tutvustus (nimi, vanus, sugu) ning iseloomustus (välimus, iseloom, perekonnaseis); ○ sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas (nt mis tegevused pere teeb õhtul, nädalavahetusel, talvel, suvel jne); ○ pereliikmete kodused tööd ja tegevused. • IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis (päevaplaan, kellaajad jmt); ○ lihtsamad tegevused ja eelistused (lugemine, muusika kuulamine, mängimine, sport, lemmiktoit, lemmikloom jmt); ○ igapäevane hügieen (nt hommikul pesen, päeval olen koolis jmt); ○ sisseostud ja suhtlemine teeninduses (nt riidekaupluses). • MEEDIA (A1) / TEADUS JA TEHNOLOOGIA (B1) ○ õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); ○ allikakriitika internetiotsingutel.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel (nt erinevus häälduses ja sõnavaras jmt); • võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt); • matemaatika (nt arvud, arvutamine, kell/aeg jmt); • perekonnaõpetus/inimeseõpetus (nt õppija on aktsepteeriv erinevate inimese välimuste ja peremudelite suhtes, sugupuud uurimine jmt.). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt ankeedi täitmine, võimalusel reis Soome, soomekeelse meedia tarbimine jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine;

	• võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (II kursuse lõpus): • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui õpitud teemal räägitakse aeglaselt ja selgelt; • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab konkreetset teavet (nt kell ja päevakava jmt.) õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud soomekeelseid juhiseid (nt <i>avaa oppikirja sivulla 123</i>) ning lühikesi konkreetseid sõnumeid (nt <i>nähdään keskiviikkona!</i>); • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt <i>minkänäköinen sinä olet? mitä sinulla on tänään päällä? kuka on äidin veli? mitä kello on? mihin aikaan katsot televisiota?</i> jne); • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas tekstis (nt teabematerjalis, jutukeses jmt); • küsib ja vastab küsimustele enda, oma pere ja oma igapäevategevuste kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt <i>pitää + sta/stä</i>); • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi (nt <i>mitä sinun uusi mekko maksaa?</i> jmt). • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeeleraäkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, näitab käega esemeid (nt riided jmt); • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt „Peresõnavara bingo“);

- kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine, nt *Kielinuppu* laulud jne).

LOETU MÕISTMINE

- loeb häälega;
- loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida);
- loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid;
- paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule;
- tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; eristab teksti alusel õiged ja valed väited; vastab küsimustele (nt õpiku harjutused).

SUULISED TOIMINGUD

- kordab sõnu või fraase;
- kasutab etteantud / õpitud väljendeid ja lauseid (räägib oma perest, kuidas ta välja näeb, mis tal seljas on jne);
- esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil;
- räägib mudeli järgi (nt pereliikmete kohta sugupuu koostamine ja selle tutvustamine, klassikaaslastele küsimuste esitamine tutvustatavate isikute kohta, neile vastamine);
- koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi vms järgi), koostab sugupuu/plakati vms ja esitleb seda;
- kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne);
- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doominot jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid;
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo iseendast ja oma perekonnast, koduloomast vm; (nt koostab rühmatööna plakati: See olen mina); esitleb oma perekonda (nt joonistab perepuu, kuhu märgib pereliikmed, nende nimed ja vanused, lisab pilte);
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte (nt iseenda ja/või pere kohta);
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid (nt riideid), kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta (nt Pildil B ei ole raamatut);

- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (sugupuu/plakat vms).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad);
- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;
- osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel).

ÕPIOSKUSED

- tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut;
- õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist;
- kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);

	- osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD - kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; - soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaaegade ütlemise eripära; kuupäeva ütlemine. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.

Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Soome Instituudi raamatukogu Tartus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 1", 4-5. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Kappale 4 lisaharjutusi - https://peda.net/p/terhik/opiskele-suomea/kertaustehtavia-suomen-mestari-1/kappale-4 Peatükk 5 kordamisharjutused: Küsimused kordamiseks: https://wordwall.net/fi/resource/5236637 Sanat järjestykseen: https://wordwall.net/fi/resource/24592283 Verbityyypit 1–5: https://peda.net/id/66bdcfacb1b Kellonajat: https://peda.net/id/0c36df24b1c

	Verbi+partitiivi: Suomi partitiivi verbit - Tehtävät (wordwall.net); https://youtu.be/E12olrV0HaE?si=gHGLKDLTuyxoQpKT MoniNet. Opiskele suomea. 1. Natalian perhe https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/1-natalian-perhe/ Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) https://oppevara.tlu.ee/node/305 Wordwalli teemakohased harjutused. Freed.com nettisivu https://www.freed.com/
--	--

3.3 Soome keel 11. klass 3. kursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel III
Klass	11. klass
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	III kursuse eesmärk on omandada kodu ja elukohaga seotud sõnavara, kasutada eluaseme kirjeldamisel teemakohaseid omadussõnu (<i>korkea-matala</i> jne). Harjutada reisimise, (linna)puhkuse planeerimise ja liiklusvahenditega seotud sõnu ja väljendeid. Eelmiste kursuste grammatikareeglite kinnistamine ja kasutusvaldkondade laiendamine (verbitüübid 1.-5. (oleviku/lihtmineviku kindel kõneviis ning käskiva kõneviisi <i>sina</i>-vormi moodustamine), nimetav, omastav, osastav kääne, <i>t</i>-mitmus (<i>t-monikko</i>), astmevaheldus nimisõnatüüpides, <i>e</i>-, <i>nen</i>- ja <i>i</i>-nimisõnatüüpide käänamisest, sise- ja väliskohakäänded, pronoomenite <i>tämä-tuo</i>-se tähendus ning kasutus. Tutvustatakse <i>on hauskaa</i>-lausemalli.

Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele. Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1. saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2. reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3. räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4. mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5. kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6. kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7. teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	III kursuse esimeseks teemaks on kodu: elukohaga seotud sõnavara (elamute tüübid, korteriplaan, sisustus), eluaseme kirjeldamine. Lisanduvad teemakohased omadussõnad (<i>korkea-matala, pehmeä-kova</i> jne), ülevaade kohakäänetest, nende moodustamisest ja kasutamisest (sh sisseütlev e <i>illatiivi</i>). Kursusel käsitletakse teemakohaseid erandeid (nt <i>kotona</i> jne, <i>ulkona</i> jne, <i>sisällä</i> jne), antakse ülevaade pronoomenite <i>tämä, tuo, se</i> tähendusest ning kasutamisest ning käskiva kõneviisi <i>sina</i> vormi moodustamisest (<i>sinä-persoona</i>). Teise teemana tulevad vaatluse alla reisimine, (linna)puhkuse planeerimine ja liiklusvahenditega seotud sõnad ja väljendid. Antakse ülevaade <i>tämä-tuo-se</i> ja <i>e-, nen-</i> ja <i>i-</i>nimisõnatüüpide käänamisest (k.a. astmevaheldus nimisõnatüüpides). Tutvustatakse <i>on hauskaa</i>-lausemalli ning lihtsamate tegusõnade (<i>olla, mennä, tulla ja minulla on</i>) lihtminevikku.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 6 – Pedro ja Hanna etsivät asuntoa. Muutto Teemad: elamine, kodu, omadussõnad. Grammatika: asukohakäänded, näitavad asesõnad, käskiv kõneviis. KAPPALE 7 – Kylässä Teemad: linn, reisimine, liiklusvahendid, hotellis (sisse-välja registreerimine) Grammatika: <i>e-,nen-</i> ja <i>i-</i>nimisõnatüübid ja nende käänamine (k.a. astmevaheldus), näitavate asesõnade käänamine, lihtminevik, <i>on hauskaa</i>-lausemall.

	Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • MINA JA TEISED (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ ühised tegevused sõpradega (mis mulle ja mu sõpradele meeldib teha, nt reisimine). • KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1) / INIMENE JA KESKKOND (B1) ○ kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn/maakoht, kodu, mõni iseloomustav omadussõna); ○ kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); ○ elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); ○ kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine. • EESTI (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ linna ja maad iseloomustav põhisõnavara (maja, park, mets, mägi, ehitised linnas jmt); ○ mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; ○ linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara. • RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ Soome põhilised tähtpäevad ja kombed. • IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ lihtsamad tegevused ja eelistused (nt reisimine jmt); ○ transpordivahendid; ○ suhtlemine teeninduses (nt hotellis); ○ helistamine ning internetisuhtlus; ○ huvid (nt reisimine jmt); ○ erinevad vaba aja veetmise viisid. • MEEDIA (A1) / TEADUS JA TEHNOLOOGIA (B1) ○ õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); ○ allikakriitika internetiotsingutel.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel (nt erinevad kohakäänded, astmevaheldus, sarnasused nimisõnatüüpides, erinevus kaasaütleva käände kasutamises jmt); • võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt);

	• kunstiõpetus (nt koduplaan, unistuste kodu joonistamine); • bioloogia (tervislikud eluviisid, nt keelud-käsud); • sotsiaalsed-emotsionaalsed oskused (nt koostöö grupis); • geograafia (nt reisiplaani koostamine); • ühiskonnaõpetus (nt reisiplaani + eelarve koostamine); • matemaatika (nt reisieelarve, pileti hinnad); • muusikaõpetus (nt matkalaulud, <i>Mimmit-yhtye</i>); • informaatika (nt turismiobjekti plakat mõnes kujundusprogrammis). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt toidu tegemine retsepti järgi, soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (III kursuse lõpus): • mõistab õpitud teemal sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet (nt reisiplaani, reklaamplakat vms) õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt (nt piltidega illustreeritud); • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid (nt tunnitegevusteks); • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal; • mõistab kaardi või e-kirjaga saadetud lühikesi konkreetseid sõnumeid; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis ja/või tekstis; • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • moodustab lihtsaid lauseid enda ja oma lähiümbruse kohta, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • täidab ankeeti isikuandmetega (nt hotelli vastuvõtt); • kirjutab lühikesi lihtsaid teemakohaseid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.

Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab, kordab ja eristab erinevaid teemakohaseid sõnu ja fraase; • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, näitab käega esemeid (nt riided jmt); • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt „<i>Kaupunkibingo</i>“, täringumäng kohakäänete kohta); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega erinevaid lühikesi, (piltidega varustatud) teemakohaseid tekste/lugusid; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused); • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna (nt õpiku harjutused); • eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu, fraase ja lauseid; • kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid (nt väljendab oma liiklusvahendi eelistusi reisimisel jmt); • esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil; • räägib mudeli järgi (nt koduplaani koostamine ja selle tutvustamine, klassikaaslastele küsimuste esitamine kodude kohta, neile vastamine); • koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi vms järgi), koostab koduplaani vms ja esitleb seda; • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne);

- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doominot jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD:

- kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid;
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo iseendast ja oma kodust, reisiplaanist vm; (nt koostab rühmatööna plakati turismiobjektist);
- kirjutab isikuandmeid (nt ankeedi täitmine hotellis jne);
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte (nt reisi, turismiobjekti vms kohta);
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid (nt liiklusvahendid, mööbel), kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta (nt Pildil B ei ole raamatut);
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (nt reisiplaanide tegemine, vaatamisväärsuste tutvustamine jne).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

	KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad); • tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). ÕPIOSKUSED • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust. •
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel.

	Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaaegade ütlemise eripära; kuupäeva ütlemine. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Soome Instituudi raamatukogu Tartus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann “Suomen mestari 1”, 6.-7. peatükk Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).

Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid:Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod SM 1 õpetajaraamat YLE supisuomea osa 5 ja osa 8 Youtube videod: Nallen talo (Kielinuppu) https://www.youtube.com/watch?v=yae6SswN06M Talot ja huoneet // opetusvideo https://www.youtube.com/watch?v=Zh6nykUxXjs TALON ESITTELY: huoneet ja kodinkoneet https://www.youtube.com/watch?v=dSi40vYcMFU&t=24s Kuunteluharjoitus: Minun kotini. https://www.youtube.com/watch?v=BMirdDxgzQ&t=2s Asuminen ja matkustaminen https://peda.net/p/irina.miettinen/asuminen Asiointisuomea https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/15/asiointisuomea MoniNet. Opiskele suomea. 7. Annan ihana koti https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/7-annan-ihana-koti/ Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) https://oppevara.tlu.ee/node/305 Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu https://www.freeed.com/
--	---

3.4 Soome keel 11. klass 4. kursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel IV
Klass	11. klass
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	IV kursuse eesmärk on tutvustada Soome toidukultuuri, õppida soomekeelseid toidusõnavara ja toiduga-tähtpäevadega seotud viisakusväljendeid (nt <i>hyvää ruokahalua!</i>), erinevate tähtpäevadega seotud toite. Tee juhatamine (tagasõnade/kaassõnade kasutamine, esmased fraasid), külaliste vastuvõtt (võrdlus Eesti-Soome + rahvustoidud), tuletada osastav kääne ja luua loogilisi seoseid ainesõnavaraga; õppida selgeks kuupäeva ütlemine soome keeles (järgarvsõnad 1-31 + kuude nimetuses <i>-ta-lõpp</i>). Oma arvamuse avaldamine lausekonstruktsiooni “ <i>minusta...</i> ” abil.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele. Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1. saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2. reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3. räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4. mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5. kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6. kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7. teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	IV kursuse teemad lähevad mahukamaks ja sõnavara laieneb. Käsitletavateks teemadeks on toidu- ja köögisõnavara ning tee juhatamine. Grammatikas tuletatakse meelde osastavat ning õpitakse seda seostama ainesõnadega, õpitakse järgarve, sest jutuks tulevad kuupäevad; kohamääruseid (<i>auton takana, pöydän keskellä</i> jne). Kursuse lõpuks tunneb ja oskab õppija kasutada teemas käsitletud toidu- ja köögisõnavara ning sellega seotud omadussõnu, samuti teemas käsitletud fraase/viisakusväljendeid. Õppija oskab viia kokku õpikus nimetatud soomlastele olulisi tähtpäevi ning soove nendeks sündmusteks (<i>tupaantulijaiset – onnea uuteen kotiin!</i> jne). Õppija oskab küsida ja juhatada teed, suudab orienteeruda

	teemas käsitletud kohamäärustes. Oskab moodustada osastavat käänet (vajadusel tabeli abiga), teab, millal on ainesõna/omadussõna osastavas, millal mitte. Teab, kuidas moodustatakse järgarvu ja kuidas öeldakse kuupäeva, oskab kuude nimetusi soome keeles. Oskab avaldada oma arvamust väljendi <i>Minusta...</i>- abil.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 8 - Onnea uuteen kottiin! Teemad: söök ja jook; toiduainetega seotud omadussõnad; tähtpäevad ja nendega seotud õnnitusfraasid; tee juhatamine. Grammatika: ainesõnade osastav; järgarvud ja kuupäeva ütlemine; tagasõnad (<i>postpositiot</i>). Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt: • MINA JA TEISED (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda). • KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1) / INIMENE JA KESKKOND (B1) ○ koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); ○ sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas. • KODUKOHT EESTI (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ põhilised tähtpäevad (soolaleivapidu, sünnipäevad, jõulud, jaanipäev jmt). • RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ Soome tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad. • IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ peamiste söögikordade nimetused (hommik, lõuna, õhtu); ○ olulisemad söögid-joogid (kohv, tee, võileib, helbed jmt) ja köögitarbed. • MEEDIA (A1) / TEADUS JA TEHNOLOOGIA (B1) ○ õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); ○ allikakriitika internetiotsingutel.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel (nt erinevus häälduses ja sõnavaras, osastava käänte kasutamise erinevused ja sarnasused nt retseptides jmt); • kirjandus (nt Runebergi kook, soomlaste retseptiraamatud jmt); • võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt);

	• matemaatika (nt arvud, arvutamine, kogused retseptides, vahemaad tee juhatamisel jmt); • loodusained (marjad, puu- ja juurviljad, lihad, kalad jmt); • muusika (nt teemakohase sõnavaraga Soome laulud); • ajalugu, kultuurilugu ja ühiskonnaõpetus (nt erinevad tähtpäevad ja nendega seotud toidud, traditsioonid ja lauakombed jmt); • kodundus (nt praktilised tunnid õppekõõgis jmt); • informaatika (nt klassi kokaraamatu tegemine jmt); • kehaline kasvatus (nt orienteerumine kooli lähiümbruses jmt). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt toidu tegemine retsepti järgi, soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (IV kursuse lõpus): • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt, õpitud teemal; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites (nt retseptides, tee juhatamise nõuandeid/korraldusi), kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid (nt tunnitegevustes, retseptide järgi toidu valmistamisel); • reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt <i>monesko päivä tänään on? milloin on Suomen itsenäisyyspäivä?</i>); • mõistab lihtsaid retsepte; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis (nt retseptides; tee juhatamisel jmt); • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas tekstis (nt uue kodu tutvustamine, jutuke jmt); • küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste, oma kodu ja lähiümbruse kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid (nt <i>mitä sinä syöt-juot aamulla/illalla</i>; koduümbruse kirjeldus, kasutades tagasõnu jne);

	• väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt <i>lempihedelmä</i>, <i>lempimarja</i>, <i>lempiruoka</i> jne); • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi (nt tee juhatamisel); • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetöös (sh koostöiselt kokaraamatu koostamiseks); • teab Soome olulisemaid tähtpäevi ja (rahvus)toite; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab, kordab ja eristab erinevaid teemakohaseid sõnu ja fraase; • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jälgendab, teed juhatades näitab käega; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (mine otse, pööra paremale, võta 100 gr suhkrut jne); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt rollimängud müüja-ostja); • kuulab laule ja/või luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine, lünkharjutused jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega erinevaid lühikesi, (piltidega varustatud) teemakohaseid tekste/lugusid; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • paneb tekstilõigud õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule; • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; eristab teksti alusel õiged ja valed väited; vastab küsimustele (nt õpiku harjutused, enesekontrolli võimalus: peab kokku saama õige lahendussõna jne). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu ja fraase; • kasutab etteantud/õpitud väljendeid ja lauseid (väljendab oma toidueelistusi jne); • esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid: kes? mis? kuidas? kus? ja kust? abil (küsi küsimusi: Mis kuupäeval on; küsi kuupäeva kohta, nimeta päevi, kuidas pääseb sihtkohta; mis on su lemmiktoit jne); • räägib mudeli järgi (rollimäng müüja-ostja vahel kaupluses/turul; tellimine kohvikus/restoranis jne);

- koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (tee küsimine/juhatamine, retsepti tutvustamine jne), annab lihtsaid juhiseid (nt lisa 200 gr jahu jne), koostab plakati (nt tervisliku toitumise kohta) ja esitleb seda;
- kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (head isu jne);
- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (memoriin, doomino jne);
- küsib, kas teised said temast aru ning mida nad arvavad (nt *minusta suklaajäätelö on hyvää, mitä mieltä sinä olet?*).

KIRJALIKUD TOIMINGUD:

- teeb ärakirja ja kirjutab mudeli järgi (nt retsept);
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid (nt õpiku harjutused);
- kirjutab sõnadega kuupäevi (järgarvude harjutamiseks);
- kirjutab etteantud info alusel lühikese legendi tee juhatamise kohta;
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutus, retsepti koostamine kuuldu põhjal);
- võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta (nt tagasõnad);
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (nt lemmiktoitudest koolimenüü koostamine jne).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab jätkuvalt korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus), millel lisanduvad toidukultuuriga seotud viisakusväljendid (nt head isu!);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja õpitava võõrkeele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel õpitava keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jne).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid nendes võib esineda vigu;
- teab lihtsaid sõnu, žeste, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta (nt tänaval tee küsimine), vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

	KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING • tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne); • osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne); • tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad, rahvustoidud); • osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisi- ja toidukogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). ÕPIOSKUSED • tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; • õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist; • kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks • (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); • osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste toidukultuuri eripära (nt torti lahti ei lõigata, tordilabidaga lõikad endale ise tüki), erinevust, sarnasust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsib oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seab õpieesmärgid tulevikuks. Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; telefoninumbrite ütlemine eripära; kuupäeva ütlemine.

	Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Soome Instituudi raamatukogu Tartus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann “Suomen mestari 1”, 8. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Youtube video “Ruoka ja juoma” - https://www.youtube.com/watch?v=2scNIFt-EmY&list=PLLiPzg4kfzVJtWkUGjTL-PvP3qo-O8GeM

	Youtube video “Mitä sanon kahvilassa?” - https://www.youtube.com/watch?v=nb7NNRqPsf8 Youtube video “Kahvilassa tilaaminen” - https://www.youtube.com/watch?v=5WSFg2MZeBE YLE Supisuomea, osa 7: Suomalaista ruokaa ja partitiivi - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/27/supisuomea-osa-7-suomalaista-ruokaa-ja-partitiivi Asiointisuomea: Kahvilassa ja ravintolassa - https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/15/asiointisuomea Youtube “Helppoa suomea - Satu Lahtonen” kanal. Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) https://oppevara.tlu.ee/node/305 Wordwalli teemakohased harjutused. Freed.com nettisivu https://www.freed.com/
--	--

3.5 Soome keel 12. klass 5. kursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel V
Klass	12. klass
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	V kursuse eesmärk on tutvustada tavalisemaid soomekeelseid ametite/elukutsete nimetusi, töötamise ja kontoritööga seotud sõnavara, siduda ning kinnistada see varem õpituga.

	Harjutada sööklas/kohvikus/restoranis kasutatavat sõnavara nii kliendina kui ka ettekandjana/müüjana. Anda ülevaade objekti kasutamisest, <i>us/os/es</i>-nimisõnatüüpidest ja korrata <i>e-</i>, <i>nen-</i> ja <i>i-</i>tüüpe. Kinnistada elusolenditega seotud väljendeid, mis nõuavad nii sise- kui ka väliskohakäändeid. Harjutada isikuliste asesõnade käänamist, õppida tugevneva astmevaheldusega verbitüüpe 3 ja 4.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) A1-keeleoskustasemele. Gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1. saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2. reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3. räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4. mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5. kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6. kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7. teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8. tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	V kursuse teemad käsitlevad töösõnavara, ametinimetusi ja teemakohaseid fraase (nt kohtumise kokkuleppimiseks väljendid: <i>sopisiko sinulle...</i>, <i>valitettavasti se ei sovi, koska..</i> jne). Kirjeldatakse ameteid (kes mida teeb). Tutvutakse objekti e sihitise moodustamise reeglitega. Antakse ülevaade <i>us/os/es</i>-nimisõnatüüpidest ja korratakse <i>e-</i>, <i>nen-</i> ja <i>i-</i>tüüpe. Tutvustatakse elusolendiga seotud väljendeid, mis nõuavad nii sise- kui väliskohakäändeid (<i>soitan Liisalle, kysyn Liisalta, aihe+ sta/stä</i> nt <i>puhume lomasta</i>). Vaadeldakse tabeli abil isikuliste asesõnade käänamist. Õpitakse tugevneva astmevaheldusega verbitüüpe 3 ja 4.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 9 – Ensimmäinen työpäivä Teemad: töö, ametid, (töö)lõuna restoranis. Grammatika: <i>objekti</i> e sihitis, <i>us/ys-</i>, <i>os/ös-</i> ja <i>es</i>-nimisõnatüüp ja nende käänamine, III ja IV verbitüübi astmevaheldus, isikuliste asesõnade käänamine. Kursus katab riiklikust õppekavast sätestatud teemad alljärgnevalt:

	• MINA JA TEISED (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ enese ja kaaslaste tutvustus (eelnevalt õpitule lisanduvad ametid). • KODU JA LÄHIÜMBRUS (A1) / INIMENE JA KESKKOND (B1) ○ pereliikmete ja lähisugulaste tutvustus (nimi, vanus, sugu) ning iseloomustus (amet, tegevusala, huvid); ○ pereliikmete kodused tööd ja tegevused. • RIIGID JA NENDE KULTUUR (A1) / EESTI JA MAAILM (B1) ○ Soome olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombed. • IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ NING VABA AEG (A1) / INIMENE JA ÜHISKOND (B1) ○ sisseostud ja suhtlemine teeninduses (nt restoranis); ○ tuntumad ametid, nendega seotud tegevused, edasiõppe võimalused (koolitüübid jmt). • MEEDIA (A1) / TEADUS JA TEHNOLOOGIA (B1) ○ õpilane oskab leida ning kasutada veebisõnastikku; ○ tunneb tuntumaid Soome meediaväljaandeid (YLE, MTV, Helsingin Sanomat jne); ○ allikakriitika internetiotsingutel.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel (nt erinevus häälduses ja sõnavaras, sihitise erinevad vormid, nende kasutamise erinevused ja sarnasused, ametinimetused jmt); • võõrkeeled (nt juba omandatud õpioskused, võõrsõnad jmt); • matemaatika (nt arve maksmine restoranis, palgad jmt); • muusika (nt teemakohase sõnavaraga Soome laulud, nt <i>Minusta tulee isona...</i>); • karjääriõpetus (nt ametite valik, töökirjelduse, nende erinevus Eestis ja Soomes, ametikoolid Soomes); • ühiskonnaõpetus (nt ametite ja palkade võrdlus); • informaatika (nt visiitkaardi kujundamine mõnes programmis jmt); • kodundus (nt rollimäng koos toiduga). Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt toidu tegemine retsepti järgi, soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Soome Instituudi raamatukogu külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).

Õpitulemused	Õpilane (V kursuse lõpus): • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites (nt ametikirjeldused; kohtumiste kokkuleppimine jmt), kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid (nt tunnitegevustes, tööalastes rolli- ja või liikumismängudes); • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal (nt kellena su isa/ema töötab? Kelleks tahad saada? Mis on su unistuste amet? jne); • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis (nt töökuulutus, restorani menüü jmt); • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid (nt lemmikamet, lemmikrestoran jne); • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi (nt kohtumise kokkuleppimine); • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt ameti tutvustuste koostamiseks); • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeeleraäkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, näitab käega esemeid (nt ametid jmt); • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt ametite <i>alias</i>, doomino); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne).

LOETU MÕISTMINE:

- loeb häälega;
- loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida);
- loeb lühikesi lugusid;
- paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused);
- tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna (nt õpiku harjutused);
- eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused).

SUULISED TOIMINGUD:

- kordab sõnu, fraase ja lauseid;
- kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid (nt ametite kirjeldused, töö eelistused, kohtumise kokkuleppimine jmt);
- esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil;
- räägib mudeli järgi (nt lemmikameti tutvustamine, pereliikmete ametid jmt);
- koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi vms järgi, tööintervjuu rollimänguna jmt), lepib kohtumisi kokku;
- kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne);
- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doominot jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid ja teeb märkmeid (nt kohtumise kokku leppimisel);
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo oma lemmikametist;
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte (nt ameti kohta);
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid (nt töövahendid ja tegijad), kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta;
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (nt ameti tutvustamine jne).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes võib esineda vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad);
- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;
- osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel).

ÕPIOSKUSED

- tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut;
- õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist;
- kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);
- osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös.

	LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberrüügi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaaegade ütlemise eripära; kuupäeva ütlemine. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Soome Instituudi raamatukogu Tartus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad.

	3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann “Suomen mestari 1”, 9. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 1 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Osaan suomea. Ammatit https://www.osaansuomea.fi/osio/ammait/ Osaan suomea. Ammatit ja työpaikka 2 https://www.osaansuomea.fi/osio/ammait-ja-tyopaikka/ Oikeest aikuisten 1 tekstejä ja harjoituksia suomen kielen opetukseen - https://perussetti.fi/wp-content/uploads/2021/01/Ammatit.pdf Kahvilassa ja ravintolassa - näin tilaat ruokaa https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/04/01/kahvilassa-ja-ravintolassa MoniNet. Opiskele suomea. 6. Timon uusi työpaikka https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/6-timon-uusi-tyopaikka/ Soome keele digitaalne õppematerjal eesti õppijale (TLÜ ELU projekt 2024) https://oppevara.tlu.ee/node/305

	Wordwalli teemakohased harjutused. Freeed.com nettisivu https://www.freeed.com/
--	--

3.6 Soome keel6. kursus - valikkursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel VI
	Valikkursus
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	VI kursuse eesmärk on tutvustada reisimisega seotud põhisoovavara (transpordivahendid, majutus, reisi planeerimine); harjutada kellaaegade väljendamise viise soome keeles (nii ametlik kui argikeel); samuti harjutada ööpäevaosade, nädalapäevade, kuude ja aastaegade nimetusi ning õppida vastama küsimusele <i>Milloin?</i> ja <i>Monelta?</i> jmt, sidudes ning kinnistades soovavara varem õpituga; tutvustada tervise ja haigustega seotud põhisoovavara (sümptomid, haigused, ravi); kehaosade nimetusi; arsti vastuvõtuga seotud väljendeid ja suhtluskäitumist; harjutada teemakohaste tekstide lugemist. Grammatikas on kursuse eesmärk tutvustada lihtmineviku jaatava vormi (<i>positiivinen imperfekti</i>) moodustamise reegleid; passiivi käskiva kõneviisi (<i>passiivinen imperatiivi</i>) moodustamist ja kasutust; <i>as/äs/is- ja in-</i>lõpuliste nimisõnatüüpide käänamismalle; sihitise (<i>objekti</i>) kasutamise põhimõtteid soome keeles; astmevahelduse reegleid <i>e-, in- ja as/äs-</i>nimisõnatüüpides; lausemalli "<i>Minun täytyy...</i>" moodustamist ja kasutust (kohustuse väljendamine).
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (<i>GRÕK Lisa 7 2.1.2</i>)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) keeleoskustasemetele. A1 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile;

	5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, siisseostude tegemine, kodukoht, töö); 2) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel; 3) kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi, 4) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn); 5) mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab olulist endale tuttavat teemat, nagu töö, kool, vaba aeg vm; 2) saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse; 3) koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal; 4) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane; 5) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega; 6) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 7) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima; 8) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	VI kursuse teemad käsitlevad reisisõnavara ja ajaväljendeid (kellaajad; ööpäev, nädalapäevad, kuud ja aastaajad) ning teemako haseid fraase (nt aja väljendamiseks, vastates küsimustele <i>Milloin?</i>, <i>Kuinka kauan?</i>, <i>Kuinka pitkäksi ajaksi?</i> jne); tervise ja haigustega seotud põhisõnavara (sümptomid, haigused, ravi), kehaosade nimetusi ning arsti vastuvõtuga seotud väljendeid ja suhtluskäitumist. Loetakse sõnavara laiendamiseks ja süvendamiseks õpikutekste, mis käsitlevad keskkonda säästvaid reisimisalternatiive (“<i>Syytä matkustaa junalla</i>”) ning tervislikku eluviisi edendavat käitumist (“<i>Pidä huolta itsestäsi</i>”). Õpitakse lihtmineviku jaatava vormi (<i>positiivinen imperfekti</i>) ning passiivi käskiva kõneviisi (<i>passiivinen imperatiivi</i>) moodustamist ja kasutust; <i>as/äs/is- ja in-lõpuliste</i> nimisõnatüüpide käänamismalle; sihitise (<i>objekti</i>) kasutamise põhimõtteid; astmevaheldust <i>e-, in- ja as/äs-</i>nimisõnatüüpides; harjutatakse lausemalli “<i>Minun täytyy...</i>” moodustamist ja kasutust kohustuse väljendamisel.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 1 – Viikonloppureissu

	Teemad: reisil; kellaajad; ööpäev, nädalapäevad, kuud ja aastaajad. Grammatika: lihtmineviku jaatav vorm (<i>positiivinen imperfekti</i>), passiivi käskiv kõneviis (<i>passiivinen imperatiivi</i>), <i>as-/äs-/is-</i> ja <i>in-</i> nimisõnatüübid ja nende käänamine. Lugemine: 5 syytä matkustaa junalla. KAPPALE 2 – Hanna on sairas Teemad: tervis ja haigused, kehaosad, arsti vastuvõtul. Grammatika: sihitis, astmevaheldus, <i>e-</i>, <i>in-</i>, ja <i>as/äs-</i> nimisõnatüüpides, lausemall <i>Minun täytyy...</i> Lugemine: tekst “Pidä huolta itsestäsi”.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel; • geograafia; • keskkonnaõpetus; • terviseteadus; • bioloogia; • inimeseõpetus. Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Ainola Keskuse külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (VI kursuse lõpus): • suhtleb igapäevastel teemadel (reisimine, tervis, ajaväljendid) nii suuliselt kui kirjalikult, kasutades õpitud sõnavara; • kasutab korrektselt nimisõnatüüpe (<i>as-/äs-, is-, in- ja e-</i> tüüp) koos astmevahelduse reeglitega; • tunneb erinevaid sihitise vorme ja nende kasutusviise; • moodustab ja kasutab lihtminevikku (<i>imperfekti</i>), passiivi käskivat kõneviisi (<i>passiivinen imperatiivi</i>) ning lausemalli “<i>Minun täytyy...</i>” sobivas kontekstis; • mõistab eakohaseid autentseid tekste (nt “5 syytä matkustaa junalla”, ”Pidä huolta itsestäsi”) ja oskab neist infot leida ning oma sõnadega edasi anda;

	• arendab julgust ja valmisolekut soome keeles suhelda igapäevastes praktilistes olukordades (reisiplaneerimine, arstivisiit). • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis; • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, näitab käega esemeid; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt <i>alias</i>, <i>doomino</i>); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • loeb lühikesi lugusid; • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused); • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna (nt õpiku harjutused); • eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu, fraase ja lauseid; • kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid;

- esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil;
- räägib mudeli järgi;
- koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks;
- kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne);
- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doominot jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid ja teeb märkmeid;
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo;
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte;
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta;
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes võib esineda vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMINE

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavade (nt rahvuspühad);

	- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil; - osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel). ÕPIOSKUSED - tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut; - õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmäärke jne) ja harjutab kaaslaste tagasisideid; - kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine); - osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös. LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD - kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; - soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriiigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviise eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaaegade ütlemise eripära; kuupäeva ütlemine. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmäärke ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid,	Soome Instituut. Ainola Keskus.

külalisesinejad jmt	Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 2", 1-2. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Suomen mestari 2 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Osaan suomea. https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/ Wordwalli teemakohased harjutused. Freed.com nettisivu https://www.freed.com/

3.7 Soome keel 7. kursus – valikkursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel VII
	Valikkursus
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	VII kursuse eesmärk on tutvustada Soome loodusega (loodusvormid, kalad, metsloomad, linnud, putukad, puud, taimed), suvilaelu ja saunakultuuri ning vaba aja veetmise ja harrastustega seotud sõnavara; õppida vastama küsimustele <i>Mihin? Missä? Mistä?</i> ning tajuma määrsõnade <i>täällä, tuolla, siellä</i> ja <i>tässä, tuossa, siinä</i> tähenduslikku erinevust; harjutada teemakohaste tekstide lugemist. Grammatikas õpitakse, kuidas kasutada soomekeelset ma- ja da-infinitiivi ning kohamäärusega seotud verbikonstruktsioone (<i>maan/massa/masta</i>); transitiivsete ja intransitiivsete verbide eristamist ja kasutust; VI verbitüüpi; <i>minen</i> -tuletist; lihtmineviku eitavat vormi (<i>negatiivinen imperfekti</i>); sti-adverbe, vastates küsimusele <i>Miten tekee?</i> ning verbirektsioone.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (<i>GRÕK Lisa 7 2.1.2</i>)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) keeleoskustasemetele. A1 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö);

	2) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel; 3) kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi, 4) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn); 5) mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab olulist endale tuttavat teemat, nagu töö, kool, vaba aeg vm; 2) saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse; 3) koostab lihtsat teksti tutaval või endale huvipakkuval teemal; 4) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane; 5) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega; 6) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 7) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima; 8) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	VII kursuse teemad käsitlevad Soome loodust (loodusvormid, kalad, metsloomad, linnud, putukad, puud, taimed) suvilaelu ja saunakultuuri ning vaba aja veetmist ja harrastusi. Loetakse sõnavara laiendamiseks ja süvendamiseks õpikutekste, mis käsitlevad liikumist looduses ja igaüheõigusi (“Jokaisenoikeudet”) ning soomlaste vaba aja väärtustamist (“Suomalaiset arvostavat vapaa-aikaa”). Grammatikas õpitakse kohamäärusega seotud verbikonstruktsioone (<i>maan/massa/masta</i>), määrsõnu <i>tässä, tuossa, siinä ja täällä, tuolla, siellä</i>; transitiivsete ja intransitiivsete verbide eristamist, VI verbitüüpi; <i>minen</i>-tuletist; lihtmineviku eitavat vormi (<i>negatiivinen imperfekti</i>); <i>sti</i>-adverbe ning verbirektsioone.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 3 – Mökillä Teemad: loodus; suvila ja saun. Grammatika: verb + <i>maan/massa/masta</i>; määrsõnad <i>täällä, tuolla, siellä</i> ja <i>tässä, tuossa, siinä</i>; transitiivsed ja intransitiivsed verbid; VI verbitüüp. Lugemine: Jokaisenoikeudet. KAPPALE 4 – Mitä teet vapaa-ajalla? Teemad: vaba aeg ja harrastused. Grammatika: verb + <i>-minen</i> nimisõnatuletus; lihtmineviku eitav vorm (<i>negatiivinen imperfekti</i>); <i>miten tekee?</i>, <i>sti</i>-adverbid; verb + rektsioon; <i>Kuinka usein?</i>; <i>Mitä mieltä?</i> Lugemine: Suomalaiset arvostavat vapaa-aikaa.

Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel; • bioloogia; • keskkonnaõpetus; • ühiskonnaõpetus. Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Ainola Keskuse külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (VII kursuse lõpus): • suhtleb loodus-, suvila- ja vaba aja teemadel, kasutades asjakohast sõnavara suuliselt ja kirjalikult; • kasutab korrektselt kohakäändelisi verbikonstruktsioone (<i>maan/massa/masta</i>), kohamäärsõnu ning eristab transitiivseid ja intransitiivseid verbe ning VI verbitüüpi; • moodustab ja kasutab <i>minen</i>-nimisõnatuletust, lihtmineviku eitavat vormi (<i>negatiivinen imperfekti</i>), <i>sti</i>-adverbe ning tunneb ära verbide reksiooninõuded; • küsib ja vastab sageduse ning arvamuse kohta (<i>Kuinka usein?, Mitä mieltä?</i>); • mõistab autentseid tekste soomlaste loodussuhte (nt “Jokaisenoikeudet”) ja vaba aja väärtustamise kohta (nt “Suomalaiset arvo stavat vapaa-aikaa”) ning oskab nende põhjal arutleda ja oma seisukohti väljendada; • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis; • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mitte-meeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku;

	• kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jälgendab, näitab käega esemeid; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt <i>alias</i>, doomino); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • loeb lühikesi lugusid; • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused); • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetelli sobimatu sõna (nt õpiku harjutused); • eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu, fraase ja lauseid; • kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid; • esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil; • räägib mudeli järgi; • koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks; • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne); • laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp https://suno.com/); • koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doomino jne). KIRJALIKUD TOIMINGUD • kirjutab mudeli järgi;

- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid ja teeb märkmeid;
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo;
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte;
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta;
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes võib esineda vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöisel);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavade (nt rahvuspühad);
- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;
- osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel).

ÕPIOSKUSED

- tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut;
- õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärgid jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist;
- kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);
- osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös.

	LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD • kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaegade ütlemlise eripära; kuupäeva ütlemlise. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Ainola Keskus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.

Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 2", 3.-4. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Suomen mestari 2 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Osaan suomea. https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/ Wordwalli teemakohased harjutused. Freed.com nettisivu https://www.freed.com/

3.8 Soome keel8. kursus – valikkursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel VIII
	Valikkursus

Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	VIII kursuse eesmärk on tutvustada asjaajamisega (nt dokumendid, klienditeenindus, maksud, kaardid, load, politsei, kindlustus) seotud sõnavara ning pidusid, pühasid ja kombeid Soomes, Harjutada teemakohast suulist suhtlemist ja väljendusoskust. Grammatikas õpitakse (<i>imperfekti</i>) täisminevikku (<i>perfekti</i>) ja enneminevikku (<i>pluskvamperfekti</i>) ning eri ajavormide kasutamise erinevusi; umbmääraseid asesõnu; omastusliiteid (<i>possessiivisuffiksit</i>); astmevahelduse erijuhte ning tundeverbide rektsiooni.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÕK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) keeleoskustasemetele. A1 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhialuseid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö); 2) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel; 3) kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi,

	4) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn); 5) mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab olulist endale tuttavat teemat, nagu töö, kool, vaba aeg vm; 2) saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse; 3) koostab lihtsat teksti tuttavat või endale huvipakkuval teemal; 4) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane; 5) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega; 6) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 7) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima; 8) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	VIII kursuse teemad käsitlevad asjaajamist ametiasutustes (nt dokumendid, klienditeenindus, maksud, kaardid, load, politsei, kindlustus) ning pidusid, pühasid ja kombeid Soomes. Suulise suhtluse teemadena harjutatakse kodukindlustusest rääkimist (“Kotivakuutus”) ja naljaka loo jutustamist (“Hauska juttu”). Grammatikas õpitakse täisminevikku (<i>perfekti</i>) ja enneminevikku (<i>pluskvamperfekti</i>) ning eri ajavormide kasutamise erinevusi, umbmääraseid asesõnu, omastusliiteid (<i>possessiivisuffiksit</i>), astmevahelduse erijuhte ning tundeverbide reksiooni.
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 5 – Varkaus puistotiellä Teemad: asjaajamine ametiasutuses. Grammatika: lihtmineviku (<i>imperfekti</i>) täismineviku (<i>perfekti</i>) ja ennemineviku (<i>pluskvamperfekti</i>) kasutamine; verb + <i>maan/mään</i>; asesõnad <i>joka, joku, jokin, ei kukaan, ei mikään</i>; <i>ut/yt-</i> ja <i>nut/nyt-</i> nimisõnatüübid.

	Rääkimine: Kotivakuutus. KAPPALE 6 – Onnea hääparille! Teemad: peod, pühad ning tavad ja kombed; Grammatika: enneminevik (<i>pluskvamperfekti</i>); ajavormide kasutamine; omastusliited (<i>possessiivisuffiks</i>); <i>Vus/Vys-</i> -nimisõnatüüp; astmevaheldus: <i>uku-uvu, yky-yvy, rki-rje, lki-lje</i>; tundeverbid + <i>lta/ltä</i>. Rääkimine: Hauska juttu.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel ; • võõrkeeled; • matemaatika; • ühiskonnaõpetus; • informaatika. Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Ainola Keskuse külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (VIII kursuse lõpus): • suhtleb asjaajamis- ning peo-/tavateemadel, kasutades asjakohast sõnavara suuliselt ja kirjalikult; • kasutab korrektselt täis- ja enneminevikku (<i>perfekti</i> ja <i>pluskvamperfekti</i>) ning oskab valida sobiva ajavormi vastavalt sündmuste ajalisele seosele; • kasutab umbmääraseid asesõnu, omastusliiteid (<i>possessiivisuffiksi</i>) ning tundeverbide rektsiooni loomuliku ja täpse väljenduse loomiseks;

	• kääneb <i>ut/yt-, nut/nyt- ja Vus/Vys</i>-tüüpi nimisõnu ning rakendab astmevahelduse erijuhte; • jutustab ja arutleb suuliselt igapäevastel teemadel (kindlustus, tähtpäevad, naljakad juhtumid), koostades sidusa ja ajalisel loogilise jutustuse. • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis; • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks; • kasutab digikeskkondi õppetööks; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, näitab käega esemeid; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt <i>alias</i>, doomino); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida);

- loeb lühikesi lugusid;
- paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused);
- tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna (nt õpiku harjutused);
- eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused).

SUULISED TOIMINGUD:

- kordab sõnu, fraase ja lauseid;
- kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid;
- esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil;
- räägib mudeli järgi;
- koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks;
- kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne);
- laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp <https://suno.com/>);
- koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doominot jne).

KIRJALIKUD TOIMINGUD

- kirjutab mudeli järgi;
- kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid ja teeb märkmeid;
- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo;
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte;
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta;
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;

- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes võib esineda vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetöös (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad);
- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;
- osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel).

ÕPIOSKUSED

- tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut;
- õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärged jne) ja harjutab kaaslaste tagasisidestamist;
- kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);
- osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

	• kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaaegade ütlemise eripära; kuupäeva ütlemine. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Ainola Keskus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides.

	Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.
Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 2", 5.-6. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Suomen mestari 2 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Osaan suomea. https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/ Wordwalli teemakohased harjutused.

	Freeed.com nettisivu https://www.freeed.com/
--	--

3.9 Soome keel9. kursus – valikkursus

Valdkond	Võõrkeeled
Kursuse nimetus	Soome keel IX
	Valikkursus
Tundide arv	35 tundi
Koostaja	Maarika Mark
Kursuse eesmärk	IX kursuse eesmärk on tutvustada koolituste, ametite, töö, Soome koolisüsteemi ning ostlemisega seotud sõnavara. Loetakse sõnavara laiendamiseks ja süvendamiseks õpikutekste, mis käsitlevad suhtlemist töötukassas (“TE-toimistossa”) ja ostlemist veebipoes (“Verkkokaupassa”). Grammatikas on kursuse eesmärk tutvustada i-mitmust (<i>i-monikko</i>) genitiivis, partitiivis ja kohakäänetes; asesõna <i>joka</i> mitmust ning asesõnade <i>nämä, nuo, ne</i> kasutust; verbireksioone; omadussõnade võrdlemist ning konstruktsiooni “<i>X on millainen...</i>”.
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (GRÖK Lisa 7 2.1.2)	Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud (sisaldavad kolme komponenti: osaoskuste õpitulemusi, kultuuri ja väärtuseid ning õpioskuseid) vastavad Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi (2024) keeleoskustasemetele. A1 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; 2) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele; 3) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades; 4) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile; 5) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti; 6) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist); 7) teab Soome riigi põhiandmeid ja olulisemaid tähtpäevi; 8) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.

	A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö); 2) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel; 3) kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi, 4) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt. tähtpäevad, pealinn); 5) mõistab eesti kultuuri ja soome kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. A2 tasemel gümnaasiumi lõpuks õpilane: 1) mõistab olulist endale tuttavat teemat, nagu töö, kool, vaba aeg vm; 2) saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse; 3) koostab lihtsat teksti tuttav või endale huvipakkuval teemal; 4) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgi ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane; 5) on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega; 6) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 7) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keelt õppima; 8) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	IX kursuse teemad käsitlevad koolitust, tööd, ameteid ja Soome koolisüsteemi ning ostlemist. Loetakse sõnavara laiendamiseks ja süvendamiseks õpikutekste, mis käsitlevad töötukassaga suhtlemist ja töö otsimist ("TE-toimistossa") ja ostlemist veebipoes ("Verkkokaupassa"). Grammatikas õpitakse i-mitmust (<i>i-monikko</i>) genitiivis, partitiivis ja kohakäänetes; asesõna <i>joka</i> mitmust ning asesõnade <i>nämä, nuo, ne</i> kasutust; verbirektsioone; omadussõnade võrdlemist ning konstruktsiooni "<i>X on millainen...</i>".
Õppesisu	Kursuse teemad on: KAPPALE 7 – Alexin haastattelu Teemad: koolitus ja töö; Soome koolisüsteem. Grammatika: i-mitmus: kohakäänded; asesõna <i>joka</i> mitmuses; asesõnad <i>nämä, nuo, ne</i>; verb + rektsioon. Lugemine: TE-toimistossa. KAPPALE 8 – Puhelinta ostamassa Teemad: ostlemas. Grammatika: i-mitmus: partitiiv; i-mitmus: genitiiv; <i>X on millainen</i>; omadussõnade võrdlemine. Lugemine: Verkkokaupassa.

Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Lõiming õppeainetega: • eesti keel; • võõrkeeled; • matemaatika; • karjääriõpetus; • ühiskonnaõpetus; • informaatika. Muu lõiming: • sotsiaalsed oskused (nt soomekeelse meedia tarbimine, võimalusel reis Soome jmt); • rändnäituste laenutamine Soome Instituudist (nt näituse tutvustamine teistele õpilastele jmt); • võimalusel Soome Instituudi vestlusõhtute külastamine; • võimalusel Ainola Keskuse külastamine; • võimalusel soomekeelse külalise/lektori/praktikandi tundi kutsumine; • võimalusel Soome kultuuriürituste külastamine (kino, kontsert, näitus vms).
Õpitulemused	Õpilane (IX kursuse lõpus): • suhtleb koolitus-, töö- ja ostlemisteenadel, kasutades asjakohast sõnavara nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kasutab korrektselt i-mitmust (<i>i-monikko</i>) kohakäänetes, partitiivis ja genitiivis; • kasutab asesõnu <i>joka</i> (mitmuses), <i>nämä</i>, <i>nuo</i>, <i>ne</i> ning verbireksiooni täpse ja loomuliku väljenduse loomiseks; • kirjeldab ja võrdleb esemeid ning nähtusi, kasutades küsimust "<i>X on millainen?</i>" ja omadussõnade võrdlusastmeid; • mõistab töö- ja tarbimisteenalisi autentseid tekste ("TE-toimisto"), ning oskab neist infot leida ja seda oma sõnadega edasi anda. • hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku; • mõistab teemakohaseid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab konkreetset teavet õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt; • mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele õpitud teemal; • mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis; • küsib ja vastab teemakohastele küsimustele, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid; • väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mitte-meeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid; • kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab küsimusi; • kasutab õpiku (veebi)sõnastikku; • kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;

	• kasutab digikeskkondi õppetöös; • tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme; • kasutab erinevaid keeleõppestrateegiaid.
Õppetegevused	KUULDU MÕISTMINE: • kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jälgendab, näitab käega esemeid; • reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt õpetaja raamatus olevad erinevad mängud, mis on seotud käetõstmise, püstitõusmise, esemele või pildile osutamisega); • täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt õpiku harjutused); • mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt <i>alias</i>, doomino); • kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine jne). LOETU MÕISTMINE: • loeb häälega; • loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida); • loeb lühikesi lugusid; • paneb tekstilõigud (SMS-sõnumid, lühidialoogid jne) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule (nt õpiku harjutused); • tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetelli sobimatu sõna (nt õpiku harjutused); • eristab teksti alusel õiged ja valed väited, vastab küsimustele (nt õpiku harjutused). SUULISED TOIMINGUD: • kordab sõnu, fraase ja lauseid; • kasutab teemakohaseid väljendeid ja lauseid; • esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid õpitud küsisõnade abil; • räägib mudeli järgi; • koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks; • kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab jne); • laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad jne (nt laulu tegemise äpp https://suno.com/); • koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (ristsõnu, memoriine, doomino jne). KIRJALIKUD TOIMINGUD • kirjutab mudeli järgi; • kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid ja teeb märkmeid;

- kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo;
- kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte;
- täidab lünkteksti (nt õpiku harjutused);
- võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta;
- koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITMEKULTUURILISUS:

- kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid (nt tunni alguses ja lõpus);
- arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja soome keele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- kasutab suhtlemisel soome keele viisakus- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus):

- kasutab äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes võib esineda vigu;
- teab teemakohaseid sõnu, fraase ja lauseid mõne konkreetse teema/olukorra kohta;
- vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine jne).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS

- kasutab sõnastikku või õpiku sõnade loendit;
- kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- kasutab digikeskkondi õppetööks (sh koostöiselt);
- haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- tarbib soomekeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- osaleb võimalusel soome kultuuriüritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine, näitused, kontserdid, etendused, kino jne);
- tutvub Soomele iseloomulike kultuuritavade (nt rahvuspühad);
- tutvub Soome tuntumate paikadega ja oskab neid näidata kaardil;
- osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali jne näitel).

ÕPIOSKUSED

- tugineb varasemalt omandatud keeleõppestrateegiatele ning laiendab koostöös õpetajaga nende valikut;
- õpib õpetaja juhendamisel oma eksimustest (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärged jne) ja harjutab kaaslaste tagasisideamist;
- kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);
- osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

	• kasutab soome keele tunnis teistes õppeainetes õpitut; • soome keele õppimisel kasutab eesti keele ja varasema võõrkeele õppimise kogemust.
Üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus – tutvub naaberriigi keele ja kultuuriga ning väärtustab seda; tajub oma seotust; hindab eestlaste ja soomlaste omavahelisi suhteid erinevates valdkondades; seotus varasema ja nüüdiskultuuri pärandiga. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – oskab arvestada Soome ühiskonna eripäradega, oskab seda aktsepteerida ning võrrelda Eestiga; mõistab eestlaste ja soomlaste suhtlusviiside eripära, igapäevaelu toimingute sarnasust, erinevust jne; klassisisene koostöö; suhtlusolukorrad (nt erinevad rollimängud) jne. Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi soome keele õppimisel; käitub tunnis kaasõpilasi arvestades. Õpipädevus – suudab töötada iseseisvalt ja ka rühmas; oskab kasutada õpitut erinevates olukordades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; kasutab erinevaid õpistrateegiaid; analüüsida oma teadmisi ja oskusi ning lähtuvalt sellest seada õpieesmärgid tulevikuks; Suhtluspädevus – õpingud annavad õpilasele võimalused ja oskused end väljendada soome keeles; lisaväärtus tulevikus töö saamisel; oskus valida õige register suhtlemisel. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – numbrite tundmine soome keeles; matemaatiliste tehete tegemine ja bingo mängimine; kellaegade ütlemlise eripära; kuupäeva ütlemlise. Ettevõtlikkuspädevus – Soomega seotud ürituste korraldamine; suudab endale seada õpieesmärgid ja neid täita; tähtaegadest kinni pidada. Digipädevus – kasutab Soome-eesti/Eesti-soome veebisõnastikku; leiab vajaminevat infot internetist; esitlused-ettekanded, esitlusprogrammide kasutamisoskus; veebiharjutused; laulud; erinevad keeleõppe mobiilirakendused (Duolingo jms).
Hindamine	Hindamine toimub lähtuvalt THMK hindamisjuhendist.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jmt	Soome Instituut. Ainola Keskus. Soome suursaatkond. Soomekeelsed külalised / ülikooli lektorid / Soome Instituudi praktikandid. Reis Soome. Aleksis Kivi päeva üritus Eestimaa eri koolides. Soome iseseisvuspäeva tähistamine. Soome keele olümpiaad. 3-päevane keeleõppereis (Soome Instituudi projekt). Sõpruskool Eestis. Sõpruskool Soomes. Erasmus+ õpilasvahetuse projektid. Erinevad näitused, kontserdid, etendused, kino jms.

Õppetöö diferentseerimine (sh andekate õpetamine)	Õppe diferentseerimine https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453966
Õppematerjalid	Kursusel kasutatakse õpikut: S. Gehring, S. Heinzmann "Suomen mestari 2", 7.-8. peatükk. Õpetaja antud lisamaterjalid. Veebiharjutused (nt YLE lehel, Wordwall jms). Õppemängud (SM 2 opettajan opas).
Soovitused õppimiseks (lisamaterjal)	Õpetaja antud lisamaterjalid: Suomen mestari 1 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Suomen mestari 2 esitysmateriaali kuulamisharjutused ja videod Osaan suomea. https://rovala.fi/moninet/opiskele-suomea/ Wordwalli teemakohased harjutused. Freed.com nettisivu https://www.freed.com/

4 Vene keel ainekava

Gümnaasiumi B 1 võõrkeel - vene keel

Gümnaasiumis õpitakse võõrkeelt tasemepõhiselt. Õppes kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisioskuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka teiste ainete õppimisel ja väljaspool kooli.

Teemasid käsitledes peetakse silmas kursuse keeletaset, õpilaste huve ning teemade päevakohasust. Sõnavara ja grammatika omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning gümnaasiumi lõpuks jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Kultuuriteadlikkuse kujundamisel juhitakse õpilase tähelepanu emakeeles ja õpitavas võõrkeeles suhtlemise erinevustele ning neid erinevusi selgitavatele kultuurinähtustele.

Õppes on endiselt oluline õpioskuste arendamine, mis toetab edasisi võõrkeeleeõpinguid ning paneb aluse elukestvale õppele.

B1-sihttasemega võõrkeel vene keel

B1-keeleoskustaset iseloomustab: selge kirjakeel, lühikesed lood, faktiteadmised; tuttavad igapäevased (ja lihtsamad abstraktsed) teemad, isiklik arvamus; igapäevakeeles hakkamasaamine

- 1) saab kuulates aru erinevat tüüpi autentsete tekstide põhisistust ja tuleb igapäevases suhtluses enamasti toime
- 2) osaleb ettevalmistuseta suulises vestluses, kui kõneaine on tuttav; väljendab mõtteid võrdlemisi ladusalt, kuid üldsõnaliselt;
- 3) mõistab lugedes igapäevaelu käsitlevaid faktipõhiseid ja lihtsaid kirjandustekste;
- 4) kirjutab seotud teksti reaalsest või kujuteldavast sündmusest;
- 5) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (tõlkesõnaraamatut, interneti) vajaliku info otsimiseks teistes valdkondades;
- 6) kasutab õpitavat keelt, et tarbida kultuuri (kirjandust, muusikat, filmikunsti, meediat);
- 7) käitub erinevates olukordades vastava kultuuri suhtlusnormide kohaselt;
- 8) seab eesmärgi ja hindab nende saavutamise taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) kasutab võõrkeeleeõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi

Lõiming

Võõrkeelte õppimise kaudu toimub valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega.

Keel ja kirjandus

arendatakse oskust kasutada keelt erinevates suhtlusolukordades, et saavutada oma eesmärgi, arvestades suhtlusnorme ja keelekasutustavasid. Mõlemas valdkonnas arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides sümbolite, graafikute, tabelite ning diagrammide abil esitatud teabe mõistmise, seostamise ja edastamise oskuse arendamine. Mõlemas valdkonnas arendatakse funktsionaalset lugemiskoost, oskust loogiliselt arutleda ja põhjendada, suutlikkust ennast selgelt ja täpselt väljendada.

Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming saavutatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppetegevuste kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ning järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; omandama teadmisi kodanikuõigustest ning -vastutusest; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. puututakse kokku kultuurilise teadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma eri maade kultuuripärandit nii teemade kui ka vahetute

kunstiellamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone, kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) on oluline salliv suhtumine kaaslastesse, ausa mängu reeglite järgimine ning oskus teha koostööd.

Kursus 1 Praktiline vene keel

Kursuse õppesisu:

- 1) kursus keskendub grammatika aluste kordamisele. Käsitletakse tähestikku, sõnaliike, süntaksit, verbi vorme, pööramist jne.
- 2) keele struktuuride kordamine
- 3) oma isikuandmed (nimi, aadress, telefon, sünnikoht ja –aeg, rahvus, vanus) jm endaga seotud faktiteavet
- 4) enda lühi tutvustus ning samasest tutvustusest aru saada
- 5) oma perekonna esitlemine
- 6) oma hariduslikku tausta, hobide ja huvide kirjeldamine/esitlemine

Õpitulemused:

- 1.mõistab kõike olulist endale tuttavale või huvipakkuvale teemal;
- 2.saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama vene keelt kõnelevate inimestega;
- 3.kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4.koostab lihtsa teksti tuttavale teemal;
- 5.seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 6.kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust
7. seostab omandatud teadmisi nii venekeele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmisega

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 2 „Inimene ja keskkond“

Kursuse õppesisu:

- 1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus ja kultuur, kaitsealad
- 2) keskkonna jätkusuutlik areng

Õpitulemused:

1. avaldab arvamust, edastab ja küsib teavet igapäevaelu sündmuste või isiklike asjade kohta;
2. kirjeldab kogemusi, ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane
3. esineb ettevalmistatuna üldsõnaliselt endale tuttavatel teemadel, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt;
4. mõistab olulist teavet autentses igapäevaelu tekstis;
5. mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi
6. kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 3 „Eesti riik : kultuur ja looming“***Kursuse õppesisu:***

- 1) Eesti geograafiline asend ja kliima
- 2) Eesti rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond;
- 3) Eesti kultuuritraditsioonid;
- 4) kodukoha lugu;
- 5) looming: teater
- 6) kultuuritraditsioonid ja tavad.

Õpitulemused:

- mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega monoloogi, kui kõneldakse üsna aeglaselt;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- mõistab olulist teavet autentses igapäevaelu tekstis
- mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi
- kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 4 „Maailm : kultuur ja looming“***Kursuse õppesisu:***

1. Maailma erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi

2.Rahvapärimused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama vene keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- kasutab venekeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 5 „Haridus ja töö“

Kursuse õppesisu:

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine;
- 2) töötamine: eluloo (CV) koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes;
- 5) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks;

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama vene keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 6 „Teadus ja tehnoloogia“

Kursuse õppesisu:

1. Erinevad teabekeskonnad: infootsing ja -vahetus;
2. keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne
3. teaduse- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
4. teabekeskond: infootsing ja -vahetus;
5. keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
6. biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama vene keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- kasutab venekeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii venekeele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega
- kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 7 „Inimene ja ühiskond“

Kursuse õppesisu:

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 3) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed;
- 4) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.
- 5) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 6) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;

7) ebaterved eluviisid.

Õpitulemused:

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama vene keelt kõnelevate inimestega;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii venekeele valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega
- kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Õppevara:

И.Мангус "Давай для гимназии" учебник +раб.тетрадь

Kursus 8 „Mina ja tuleviku plaanid“

Kursuse õppesisu:

1)Tuleviku plaanid (õppimine ja karjäär)

2)Vabaaeg (harrastused, teater, kino, muusika ja reisimine

3)Reisimine (kuidas korraldada reisimist, linnad, kus räägitakse vene keeles, vene kultuur) 4)Käänamine tegusõnadega (должен быть, относиться, общаться),
modaalverbid, liikumiverbid, arvsõnad, eessõnad

Õpitulemused:

- mõistab selge ülesehituse ja sõnastusega monoloogi, kui kõneldakse üsna aeglaselt;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- mõistab olulist teavet autentsetes igapäevaelu tekstis
- mõistab sündmusi, tundeid ja soove kirjeldavaid isiklikke kirju ja postitusi
- kursuse eesmärk on arendada kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust

Kursus 9 Kultuur ja kultuuri vaheline suhtlus

Kursuse õppesisu:

- traditsioonid ja kombed eri riikides
- perekondlikud traditsioonid ja rituaalid
- vene toidukultuur ja lauakombed

- kultuurilised erinevused Eesti ja Venemaa pühade tähis
- kaasaegne noorte kultuur, trendid ja sotsiaalmeedia roll

Õpitulemused:

- selgitab mõisteid *traditsioon*, *komme* ja *kultuur* ning toob näiteid eri riikidest;
- kirjeldab ja võrdleb eri kultuuride traditsioone (nt pühad, tervitused, söögikombed);
- tunneb ära kultuuridevahelisi erinevusi ja sarnasusi ning oskab neid kirjeldada;
- kasutab teemakohast sõnavara ja väljendeid suulises ja kirjalikus suhtluses;
- väljendab oma arvamust traditsioonide rolli kohta tänapäeva ühiskonnas ning oskab põhjendada seda;
- võrdleb vene ja eesti perekondlikke traditsioone ning oskab tuua näiteid kultuurilistest erinevustest
- kirjeldab olulisemaid vene ja eesti pühi ning nende tähistamise viise.